

**Agencja Oceny Technologii Medycznych
i Taryfikacji**

Wydział Taryfikacji

Świadczenia gwarantowane obejmujące zabiegi endowaskularne finansowane w ramach JGP Q46

Raport w sprawie ustalenia taryfy świadczeń

Nr: WT.541.32.2016

Data ukończenia: 10.01.2017

Objaśnienia skrótów

Agencja/AOTMiT	Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji
bd.	brak danych
BMS	stent metalowy (ang. bare-metal stent)
CPL	względne poziomy cen (ang. comparative price levels)
CAGR	skumulowany roczny wskaźnik wzrostu (ang. Compound Annual Growth Rate)
DES	stent powlekany lekiem (ang. drug-eluting stent)
ICD-9 PL	międzynarodowa klasyfikacja procedur medycznych – wersja polska (ang. <i>International Classification System for Surgical, Diagnostic and Therapeutic Procedures</i>)
ICD-10	międzynarodowa statystyczna klasyfikacja chorób i problemów zdrowotnych (ang. <i>International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems</i>)
JGP	jednorodne grupy pacjentów
MZ	Ministerstwo Zdrowia
nd.	nie dotyczy
NFZ/Płatnik	Narodowy Fundusz Zdrowia
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. <i>Organization for Economic Co-operation and Development</i>)
PKB	produkt krajowy brutto
PL	produkt leczniczy
PPP	parytet siły nabywczej (ang. <i>purchasing power parity</i>)
Ustawa o świadczeniach	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1793 z późn. zm.)
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia (ang. <i>World Health Organization</i>)
PTA	przezsłonna angioplastyka (ang. <i>percutaneous transluminal angioplasty</i>)

Spis treści

1. Problem decyzyjny	4
2. Taryfikowane świadczenie	5
2.1. Charakterystyka świadczenia.....	5
2.1.1. Problem zdrowotny.....	5
2.1.2. Opis procedury	7
2.2. Aktualny stan finansowania w Polsce	8
2.3. Analiza podaży i popytu	9
2.3.1. Liczba i wartość świadczeń	9
2.3.2. Udział rozpoznań oraz procedur	10
2.3.3. Średnia długość hospitalizacji	11
2.3.4. Płeć oraz wiek pacjentów	12
2.3.5. Czas oczekiwania i liczba oczekujących na świadczenie	13
2.3.6. Liczba świadczeniodawców	18
2.3.7. Liczba i wykorzystanie łóżek	21
2.3.8. Liczba lekarzy.....	22
2.4. Stan finansowania w innych krajach	22
2.5. Cenniki komercyjne	27
3. Projekt taryfy.....	29
3.1. Pozyskanie danych	29
3.2. Analiza danych	31
3.3. Projekt taryfy	37
4. Analiza wpływu na system opieki zdrowotnej.....	38
4.1. Analiza wpływu na budżet płatnika publicznego	38
4.2. Analiza wpływu na organizację systemu opieki zdrowotnej	38
5. Najważniejsze informacje i wnioski.....	39
6. Źródła.....	41
7. Spis tabel i rysunków.....	42
8. Załączniki	44

1. Problem decyzyjny

Celem niniejszego raportu jest dokumentacja procesu przygotowania projektu taryfy świadczenia gwarantowanego opieki zdrowotnej, w oparciu o przyjętą metodykę taryfikacji świadczeń.

Podstawę podjęcia przedmiotowych prac stanowi: zlecenie Ministra Zdrowia z 12.01.2016 r., znak: MKL-IK-454532/16 (data wpływu do AOTMiT 13.01.2016 r.), w związku z art. 31la ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581, z późn. zm.), na podstawie punktu II Planu Taryfikacji na 2016 r., tj.: „Inne zadania w zakresie taryfikacji, szczególnie istotne dla bieżącego funkcjonowania systemu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego”, w sprawie ustalenia taryfy dla wybranych świadczeń gwarantowanych.

Przedmiotem raportu jest/są:

świadczenie gwarantowane z zakresu leczenia szpitalnego identyfikowane procedurami wg ICD-9:

- 39.507 Aterektomia - aorty, tętnic biodrowych, udowych, podkolanowych
- 39.508 Aterektomia tętnic goleni
- 39.509 Aterektomia innych tętnic
- 39.524 Zamknięcie tętniaka klejem tkankowym
- 39.526 Zaopatrzenie tętniaka spiralami embolizacyjnymi
- 39.528 Zaopatrzenie tętniaka stentem krytym
- 39.529 Zabiegi naprawcze tętniaka - inne
- 39.535 Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylną stentem krytym
- 39.536 Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylną spiralami embolizacyjnymi
- 39.539 Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylną środkami embolizacyjnymi - inne
- 39.904 Wszczepienie stentu(ów) nie uwalniających leków antyproliferacyjnych do tętnicy obwodowej - stent wchłaniaalny
- 39.905 Wszczepienie stentu(ów) nie uwalniających leków antyproliferacyjnych do tętnicy obwodowej - proteza naczyniowa

identyfikowane produktem rozliczeniowym Narodowego Funduszu Zdrowia w rodzaju leczenie szpitalne, określonym w załączniku 1a do Zarządzenia Prezesa NFZ w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju leczenie szpitalne:

- 5.51.01.0015046 Zabiegi endowaskularne – 6. grupa (Q46)

zwane dalej: zabiegami endowaskularnymi – 6. grupa

2. Taryfikowane świadczenie

2.1. Charakterystyka świadczenia

Analizowane świadczenie *Q46 Zabiegi endowaskularne – 6. grupa*, należy do świadczeń z sekcji Q Choroby naczyń, w rodzaju leczenie szpitalne. Produkt ten obejmuje 11 procedur endowaskularnych, dotyczących przede wszystkim tętnic obwodowych (tylko 3 procedury dotyczą również naczyń żylnych – przetoki tętniczo-żylne).

2.1.1. Problem zdrowotny

Choroby układu krążenia są najpoważniejszym problemem zdrowotnym ludności Polski. W 2010 roku były one przyczyną 46% zgonów i 15% hospitalizacji Polaków. Najczęstszą przyczyną zgonów spośród chorób układu krążenia jest choroba niedokrwienna serca, w tym zawał serca (w 2010 r. odnotowano z tej przyczyny 45,8 tys. zgonów w tym z powodu zawału 17,8 tys., czyli odpowiednio 26% i 10% zgonów z powodu zaburzeń krążenia), choroby naczyń mózgowych (35,6 tys. zgonów, 20% zgonów krążeniowych), zespół sercowo-płucny i inne choroby serca (51,5 tys. zgonów, 30%) oraz miażdżyca (31,4 tys. zgonów, 18%) [1].

Miażdżyca

Czynnikami ryzyka rozwoju miażdżycy są: starszy wiek, płeć męska, występowanie u członków rodziny chorób o podłożu miażdżycowym, ograniczona aktywność fizyczna, nieprawidłowe BMI, palenie tytoniu, nadmierna konsumpcja alkoholu, nieprawidłowa dieta, nadciśnienie tętnicze, cukrzyca. Wciąż ogromny, w większości niewykorzystany potencjał w zapobieganiu miażdżycy, leży w modyfikacji czynników zależnych od stylu życia.

Częstą lokalizacją zmian miażdżycowych są tętnice obwodowe, do których należą tętnice kończyn górnych i dolnych, tętnice trzewne (nerkowe, krezkowe, pnia trzewnego), tętnica podstawna, tętnice szyjne i tętnice kręgosłupowe. Konsekwencje miażdżycy tych tętnic stanowią istotny problem zdrowotny.

Istotą miażdżycy jest odkładanie się w ścianach tętnic złogów cholesterolu, tzw. blaszki miażdżycowej, która zwęża światło naczynia i powoduje zmniejszony przepływ krwi.

Gdy zwężenie światła naczynia jest na tyle znaczące, że organizm nie jest w stanie go skompensować, zaczynają się pojawiać objawy niedokrwienia. W przypadku, gdy niedokrwienie dotyczy kończyn, obserwuje się takie objawy jak: ochłodzenie kończyny, zanik owłosienia, trudno gojące się rany, obniżenie ciśnienia krwi w kończynie, osłuchowo występują szумы związane z utrudnionym przepływem krwi, osłabienie siły mięśniowej, chromanie przestankowe (gdy zmiana dotyczy kończyn dolnych).

Gdy leczenie zachowawcze okazuje się niewystarczające, a stan kliniczny pacjenta tego wymaga, pojawia się konieczność interwencji chirurgicznej. Dzięki niezwykle intensywnemu w ostatnich latach rozwojowi metod małoinwazyjnego leczenia, terapią z wyboru jest leczenie endowaskularne.

Tętniaki

Stosunkowo częstym schorzeniem układu krążenia są także tętniaki. Tętniaki są definiowane, jako odcinkowe poszerzenie tętnicy większe niż o 50% w stosunku do niezmienionego odcinka tętnicy znajdującego się powyżej poszerzenia (bliżej serca). Do głównych czynników ryzyka powstawania tętniaków zalicza się: wiek powyżej 65 lat, nadciśnienie tętnicze, palenie tytoniu, płeć męską, predyspozycję genetyczną, rozedmę płuc, a także stany zapalne.

Istnieją różnego rodzaju klasyfikacje tętniaków. Można wyróżnić na przykład podział ze względu na:

- typy – tętniak prawdziwy i rzekomy,

- kształt – tętniak workowaty i wrzecionowaty,
- lokalizację – np.: tętniak aorty piersiowej, brzusznej oraz tętniak piersiowo-brzusznym, tętniak tętnicy biodrowej,
- fazę kliniczną – bezobjawowy, objawowy i pęknięty.

Tętniak prawdziwy to rozszerzenie tętnicy (jego ściany zawierają wszystkie warstwy ściany naczyniowej). Tętniak rzekomy powstaje w wyniku uszkodzenia naczynia, do którego dochodzi najczęściej w wyniku urazu. Ma wtedy miejsce wynaczynienie krwi do otaczających naczynie tkanek. Z czasem jama, gdzie wynaczyniła się krew, ulega otorbieniu. Każdy tętniak rzekomy wymaga leczenia¹.

Najczęstszym tętniakiem jest tętniak aorty brzusznej - 71% wszystkich tętniaków (występuje u 5% populacji w wieku 40–80 lat), piersiowo-brzusznym 9%, nadnerkowy 5%, udowy 5%, podkolanowy 4%, inna lokalizacja 6%.

Tętniaki aorty brzusznej w 90% występują poniżej odejścia tętnic nerkowych. Często z taką lokalizacją tętniaka aorty współwystępują tętniaki w tętnicach biodrowych wspólnych, czasami także w tętnicach biodrowych wewnętrznych. W przypadku 10% tętniaków aorty brzusznej zmiany chorobowe dotyczą również tętnic nerkowych lub znajdują się powyżej nich. Tętniaki aorty piersiowej można podzielić ze względu na ich lokalizację w poszczególnych odcinkach tej części aorty tj. tętniaki aorty wstępującej, łuku aorty i aorty zstępującej. Każda z tych lokalizacji wymaga odrębnego leczenia zabiegowego. W 25% przypadków tętniak aorty piersiowej współistnieje z tętniakiem aorty brzusznej natomiast w 2% przypadków z tętniakiem aorty brzusznej występuje także tętniak aorty piersiowej. Jeżeli występujące równocześnie poszerzenie aorty brzusznej i piersiowej ma charakter ciągły mamy wtedy do czynienia z tętniakiem piersiowo-brzusznym.

Do tętniaków zlokalizowanych w kończynach dolnych należą: tętniaki tętnicy udowej najczęściej współistniejące z tętniakami aorty brzusznej oraz tętniaki tętnicy podkolanowej, które charakteryzują się obustronną lokalizacją.

Rzadszą lokalizacją tętniaków są tętnice kończyn górnych, naczynia trzewne, gałęzie ścienne aorty, tętnice szyjne oraz wewnątrzczaszkowe.

Pod względem objawów i przebiegu klinicznego tętniaki dzieli się na:

- bezobjawowe – sytuacja ta dotyczy większości chorych,
- objawowe – występują objawy wynikające z ucisku tętniaka na otaczające go struktury anatomiczne. Objawy te zależą od lokalizacji tętniaka. U 20% pacjentów dochodzi do spadku masy ciała,
- pęknięte – zespół objawów, wynikający z wynaczynienia krwi prowadzącej do wstrząsu hipowolemicznego i ucisku wynaczynionej krwi na otaczające narządy. Często zdarza się, że pierwszym objawem tętniaka jest jego pęknięcie, które w ponad 70% może zakończyć się zgonem.

Upowszechnienie wykonywania badań obrazowych, w szczególności USG, wpłynęło na większą wykrywalność tętniaków.

Leczenie tętniaka zależy od stopnia jego zaawansowania i lokalizacji. W przypadku, gdy nie ma jeszcze konieczności leczenia zabiegowego konieczne jest wyeliminowanie modyfikowalnych czynników ryzyka. Chodzi tu przede wszystkim o normalizację ciśnienia krwi oraz zaprzestanie palenia tytoniu. Z chorób współistniejących należy zwrócić szczególną uwagę na miażdżycę jej profilaktykę i leczenie, ponieważ

¹ Tętniaki aorty i tętnic obwodowych. T. Synowiec, P. Chęciński, M. Micker. Przewodnik Lekarza 2006; 5: 31-40, Termedia

miażdżyca może przyczyniać się do rozwoju tętniaka. Pacjent z tętniakiem wymaga regularnych konsultacji lekarskich oraz monitoringu progresji zmian chorobowych.

Leczenie zabiegowe polega na wycięciu (tzw. klasyczne zabiegi operacyjne) albo wyłączeniu z krążenia worka tętniaka (tzw. metody wewnątrznaczyniowe).

Metody wewnątrznaczyniowe polegają na implantacji od wnętrza naczynia tzw. stentów, spiral embolizacyjnych (coili), czy też stosowaniu klejów tkankowych.

2.1.2. Opis procedury

Procedury wykonywane w ramach świadczeń grupy JGP stanowiącej przedmiot niniejszego opracowania można podzielić na 6 grup, które zostały zestawione w poniższej tabeli.

Tabela 1 Grupy procedur realizowanych w ramach grupy Q46

Lp.	Grupy procedur	Skrócona definicja	Kody ICD-9 i nazwy procedur
1	Aterektomia	Metoda usuwania zwężenia objętego procesem miażdżycowym naczynia krwionośnego poprzez mechaniczne usunięcie blaszki miażdżycowej i jej ewakuację poza światło naczynia. Do zabiegu stosuje się specjalny cewnik zeszkrobujący blaszkę miażdżycową w sposób umożliwiający jej zebranie i ewakuację ze światła naczynia.	39.507 Aterektomia – aorty, tętnic biodrowych, udowych, podkolanowych 39.508 Aterektomia tętnic goleni 39.509 Aterektomia innych tętnic
2	Implementacja spiral embolizacyjnych	Wypełnianie patologicznych przestrzeni w naczyniach krwionośnych za pomocą elastycznych metalowych sprężyn – spiral embolizacyjnych.	39.526 Zaopatrzenie tętniaka spiralami embolizacyjnymi 39.536 Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylną spiralami embolizacyjnymi
3	Stentowanie z zastosowaniem różnych rodzajów stentów krytych lub protez naczyniowych.	Metoda oddzielenia zmienionej chorobowo ściany naczynia (worka tętniaka) od łożyska naczyniowego. Polega ona na tym, że do światła naczynia wprowadza się różnej konstrukcji stenty o ciągłej ścianie (stenty kryte) lub też protezy naczyniowe.	39.528 Zaopatrzenie tętniaka stentem krytym 39.535 Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylną stentem krytym 39.905 Wszczepienie stentu(ów) nie uwalniających leków antyproliferacyjnych do tętnicy obwodowej – proteza naczyniowa
4	Stentowanie z użyciem stentu wchłanianego (bioabsorbowalnego).	Metoda poszerzania światła naczynia, w której do światła zwężonego naczynia najczęściej po uprzedniej angioplastyce wprowadza się różnego rodzaju sprężynki utrzymujące odpowiednią średnicę światła naczynia. W przypadku zastosowania stentów bioabsorbowalnych wprowadzony stent po określonym czasie – kilka lat – ulega wchłonięciu.	39.904 Wszczepienie stentu(ów) nie uwalniających leków antyproliferacyjnych do tętnicy obwodowej – stent wchłaniany
5	Kleje tkankowe	Substancje w stanie płynnym, które w kontakcie z krwią szybko przechodzą w stan stały. Stosuje się do wypełnienia patologicznych przestrzeni w naczyniach krwionośnych.	39.524 Zamknięcie tętniaka klejem tkankowym
6	Inne zabiegi służące do leczenia przetok tętniczo-żylnych czy tętniaków	Różne zabiegi nie ujęte w powyższych zabiegach, stosowane do leczenia przetok tętniczo-żylnych czy tętniaków.	39.539 Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylną środkami embolizacyjnymi – inne 39.529 Zabiegi naprawcze tętniaka – inne

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT we współpracy z ekspertami

Terapie alternatywne

Gdy leczenie zachowawcze a także leczenie endowaskularne jest niemożliwe lub nie przynosi pożądanych efektów, niezbędne staje się wykonanie zabiegu operacyjnego metodą otwartą (klasyczną).

W przypadku tętniaków klasyczne zabiegi operacyjne polegają na wycięciu worka tętniaka i zastąpienia go protezą naczyniową. W przypadku tętniaków zlokalizowanych w kończynach dolnych często nie usuwa się zmienionego chorobowo odcinka tylko go podwiązuje. Krew do dystalnego odcinka naczynia doprowadzana jest poprzez bypass wykonany z protezy naczyniowej lub żyły własnej chorego.

Również w przypadku zmian miażdżycowych najczęściej stosowaną w takich przypadkach metodą postępowania jest pomostowanie naczyniowe polegające na ominięciu chorobowo zmienionego odcinka za pomocą odpowiednio wypreparowanego naczynia krwionośnego, za które często służy żyła odpiszczelowa pacjenta lub proteza naczyniowa.

2.2. Aktualny stan finansowania w Polsce

Świadczenie będące przedmiotem niniejszego opracowania, definiuje i określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego. W załączniku nr 1 Rozporządzenia za pomocą kodów ICD-9 zdefiniowano świadczenia gwarantowane, w tym z zakresu chorób naczyń. W załączniku nr 3 do Rozporządzenia określono warunki szczegółowe jakie powinni spełnić świadczeniodawcy przy udzielaniu świadczeń gwarantowanych w trybie hospitalizacji i hospitalizacji planowej. Szczegółowe zapisy odnośnie warunków udzielania świadczeń z analizowanego zakresu (na podstawie Rozporządzenia Ministra zdrowia) zamieszczono w załączniku nr 1 do raportu.

Świadczenia udzielane w ramach JGP: Q46 Zabiegi endowaskularne – 6. grupa finansowane są ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na podstawie Zarządzenia nr 71/2016/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju: leczenie szpitalne, oraz zarządzeń zmieniających. Grupa Q46 należy do świadczeń z sekcji Q Choroby naczyń.

Zgodnie z załącznikiem do aktualnie obowiązującego Zarządzenia Prezesa NFZ² świadczenia z grupy Q46 mogą być realizowane w następujących zakresach: angiologia, chirurgia dziecięca, chirurgia naczyniowa/chirurgia naczyniowa – drugi poziom referencyjny, kardiologia / kardiologia dzieci, kardiologia i kardiologia dla dzieci, neurochirurgia oraz neurochirurgia dla dzieci. W poniższej tabeli przedstawiono katalog świadczeń opieki szpitalnej dla grup z sekcji Q zamieszczonych w załączniku do obowiązującego Zarządzenia Prezesa NFZ, odnoszący się do przedmiotu wyceny. Szczegółowa charakterystyka grupy została przedstawiona w załączniku nr 2.

Tabela 2 Aktualne wartości grupy Q46 ustalone przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Kod grupy	Nazwa grupy	Wartość punktowa – hospitalizacja / wartość zł	Oddziały							Uwagi
			angiologia	chirurgia dziecięca	chirurgia naczyniowa / chirurgia naczyniowa – drugi poziom referencyjny	kardiologia / kardiologia dla dzieci	kardiologia	kardiologia dla dzieci	neurochirurgia / neurochirurgia dla dzieci	
Q46	Zabiegi endowaskularne – 6. grupa	239 / 12 428 zł	X	X	X	X	X	X	X	– zgodnie z wytycznymi określonymi w zał. nr 3a – w kardiologii dotyczy wyłącznie zabiegów w obszarze aorty piersiowej

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie załącznika Zarządzenia 1/2017/DSOZ Prezesa NFZ

²Zarządzenie nr 1/2017/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 2 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie zmieniające zarządzenie w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju leczenie szpitalne

Rozliczenie świadczenia grupą Q46 możliwe jest w przypadku wykonania u pacjenta co najmniej jednej z 12 procedur ICD–9 warunkujących rozliczenie tej grupy. Lista procedur została ustalona w załączniku nr 6 do Zarządzenia nr 129/2016/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 30 grudnia 2016 r.

2.3. Analiza podaży i popytu

W trakcie prac analitycznych podjęta została próba dokonania oceny popytu na świadczenia opieki zdrowotnej oraz podaży tych świadczeń. Przez popyt na świadczenia rozumiana jest głównie liczba osób oczekujących na udzielenie świadczenia oraz czas oczekiwania na jego udzielenie. Podaż zaś definiowana jest poprzez poziom realizacji danego świadczenia przez podmioty lecznicze, wynikający z potencjału do realizacji tych świadczeń wyrażony wielkością posiadanej infrastruktury i zatrudnionego personelu, a także z wielkości środków finansowych przeznaczanych na ten cel.

W odniesieniu do wielkości popytu na świadczenia, podstawowym źródłem informacji dotyczących dostępności do świadczeń były dane o liczbie osób oczekujących oraz średnim czasie oczekiwania na udzielenie świadczenia, publikowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia w „Ogólnopolskim Informatorze o Czasie Oczekiwania na Świadczenia Medyczne”. Lista oczekujących prowadzona jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 czerwca 2008 r. w sprawie zakresu niezbędnych informacji gromadzonych przez świadczeniodawców, szczegółowego sposobu rejestrowania tych informacji oraz ich przekazywania podmiotom zobowiązanym do finansowania świadczeń ze środków publicznych. Należy jednak mieć na względzie fakt, iż listy oczekujących prowadzone są, poza kilkoma wyjątkami, do komórki organizacyjnej (oddziału, pracowni), a nie do konkretnego świadczenia. Dlatego też uzyskanie dokładnych i miarodajnych informacji w tym zakresie jest niemożliwe.

Mając na uwadze powyższe, w celu najlepszego przybliżenia poziomu dostępności do świadczeń, pod uwagę wzięte zostały dane ze wszystkich komórek organizacyjnych realizujących taryfikowane świadczenie, w proporcji odpowiadającej udziałowi w realizacji świadczeń wg statystyk Narodowego Funduszu Zdrowia.

2.3.1. Liczba i wartość świadczeń

W 2015 roku udzielono 668 świadczeń, a rozliczona wartość tych produktów w tym samym roku wyniosła ok. 8 mln zł, co stanowi ok. 0,8% wartości całej sekcji Q (1.057,5 mln zł). Analiza liczby i wartości świadczeń zrealizowanych oraz rozliczonych przez NFZ pokazuje, że ustalone przez płatnika limity dla zakresu chirurgii naczyniowa grupa Q46 nie są wystarczające w stosunku do zapotrzebowania na te świadczenia. Jednakże poziom niezaspokojenia potrzeb jest stosunkowo niski gdyż różnica pomiędzy wartością zrealizowaną a rozliczoną wynosi zaledwie 2,1%.

Tabela 3 Zrealizowane i rozliczone świadczenia z grup Q46 w 2015 r.

Kategoria świadczeniodawcy	Liczba zrealizowanych produktów	Wartość zrealizowanych produktów	Liczba rozliczonych produktów	Wartość rozliczonych produktów (z ugodami)	Liczba niezapłaconych produktów (bez ugod)	Wartość niezapłaconych produktów	Współczynnik wartości rozliczona do wartości zrealizowana
Szpitala kliniczne	418	5 169 666 zł	415	5 132 382 zł	3	37 284	99,3%
Szpitala wojewódzkie	87	1 070 099 zł	83	1 057 671 zł	1 (3*)	12 428 zł (37 284 zł*)	98,8%
Szpitala gminne, powiatowe, miejskie	95	1 180 182 zł	93	1 155 326 zł	2	24 856	97,9%
Szpitala niepubliczne	43	514 089 zł	35	418 513 zł	8	95 576	81,4%

Szpitalne inne	25	307 500 zł	25	307 500 zł	–	–	100,0%
Razem	668	8 241 535 zł	651	8 071 392 zł	14 (3*)	170 144 zł (37 284 zł)	97,9%

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych źródłowych NFZ; * liczba / wartość ugód

Nie na wszystkich oddziałach uprawnionych do realizacji, wykonywane były świadczenia z grupy Q46. Oddziałami, na których ani razu w okresie 2009–2015 nie udzielono świadczeń Q46 były oddziały: kardiologii dla dzieci, kardiologii dla dzieci oraz neurochirurgii dla dzieci. Dodatkowo, w przeciwieństwie do lat poprzednich w 2015 r. na oddziałach chirurgii dziecięcej oraz kardiologii nie zrealizowano żadnego świadczenia Q46.

Najwięcej zabiegów z grupy Q46, bo aż 588 z 655 – co stanowi około 90%, wykonywanych jest na oddziałach chirurgii naczyniowej (łącznie na I i II poziomie referencyjnym). Od 2014 r. obserwuje się trend przenoszenia zabiegów chirurgii naczyniowej z I na II poziom referencyjny. W okresie 2009–2015 liczba świadczeń Q46 zrealizowanych na oddziałach neurochirurgii systematycznie spadała ze 176 w 2009 r. do 11 w 2015 r. Na oddziałach chirurgii dziecięcej oraz oddziałach kardiologii w 2015 r. nie wykonano ani jednego świadczenia Q46.

Tabela 4 Liczba świadczeń z grupy Q46 realizowanych na poszczególnych oddziałach w latach 2009–2015

Rok Oddział	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Kardiologia	32	23	18	20	23	19	16	151
Angiologia	14	31	37	25	21	20	40	188
Chirurgia dziecięca	–	–	–	10	12	18	–	40
Chirurgia naczyniowa	341	381	495	603	628	429	236	3 113
Chirurgia naczyniowa – II poziom referencyjny	–	–	–	–	–	161	352	513
Kardiochirurgia	–	–	–	22	14	16	–	52
Neurochirurgia	176	87	41	35	30	33	11	413
Razem	563	522	591	715	728	696	655	4 470

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych źródłowych NFZ

2.3.2. Udział rozpoznań oraz procedur

W 2015 r. najczęściej realizowaną procedurą była procedura 39.528 *Zaopatrzenie tętniaka stentem krytym* – 30%, 39.526 *Zaopatrzenie tętniaka spiralami embolizacyjnymi* – 19% oraz 39.905 *Wszczepienie stentu(ów) nieuwalniających leków antyproliferacyjnych do tętnicy obwodowej* – proteza naczyniowa 14%.

Dominujące wśród procedur były te dotyczące tętniaków, które w całym okresie od 2009 do 2015 r. stanowiły średnio aż 40% wszystkich zrealizowanych procedur. Należy dodać, że ich udział z roku na rok systematycznie rósł by w 2015 r. stanowić aż 63% ogółu procedur. Poniższa tabela pokazuje udział najczęściej realizowanych procedur w grupie Q46 w okresie od 2009–2015.

Tabela 5 Udział procedur warunkujących rozliczenie grupy Q46 w okresie od 2009–2015

Lp.	ICD–9	Lista kierunkowa – procedury	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Średnia 2009–2015
1	39.528	Zaopatrzenie tętniaka stentem krytym	7%	14%	20%	18%	18%	27%	30%	19%
2	39.526	Zaopatrzenie tętniaka spiralami embolizacyjnymi	4%	9%	8%	9%	11%	10%	19%	10%
3	39.905	Wszczepienie stentu(ów) nieuwalniających leków antyproliferacyjnych do tętnicy obwodowej – proteza naczyniowa	36%	31%	31%	36%	31%	22%	14%	29%

Lp.	ICD-9	Lista kierunkowa – procedury	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Średnia 2009–2015
4	39.529	Zabiegi naprawcze tętniaka – inne	11%	10%	7%	10%	9%	10%	11%	10%
5	39.539	Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylnych środkami embolizacyjnymi – inne	26%	15%	13%	12%	10%	16%	10%	15%
6	39.507	Aterektomia – aorty, tętnic biodrowych, udowych, podkolanowych	6%	14%	16%	10%	9%	8%	5%	10%
7	39.536	Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylnych spiralami embolizacyjnymi	2%	2%	4%	2%	3%	3%	4%	3%
8	39.535	Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylnych stentem krytym	0%	1%	2%	2%	1%	1%	3%	1%
9	39.524	Zamknięcie tętniaka klejem tkankowym	1%	2%	0%	0%	3%	2%	2%	1%
10	39.904	Wszczerpienie stentu(ów) nieuwalniających leków antyproliferacyjnych do tętnicy obwodowej – stent wchłaniający	3%	2%	0%	1%	3%	2%	1%	2%
11	39.509	Aterektomia innych tętnic	2%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
12	X	Tętniaki razem	24%	34%	34%	37%	42%	49%	63%	40%

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych NFZ

Na podstawie danych sprawozdanych przez świadczeniodawców do NFZ w 2015 roku, najczęstszymi rozpoznaniem głównymi były: miażdżyca tętnic kończyn – 24%, tętniak innych określonych tętnic – 15%, tętniak tętnicy biodrowej (wspólnej) (zewnątrznej) (wewnętrznej) – 13%, tętniak tętnicy kończyny dolnej – 12% oraz tętniak odcinka brzusznej tętnicy głównej, bez wzmianki o pęknięciu 10%. Na uwagę zasługuje fakt, że rozpoznania dotyczące tętniaków stanowiły w 2015 roku 54% ogółu rozpoznań.

Szczegółowe informacje przedstawione zostały w tabeli poniżej. Rozpoznania, których udział procentowy w latach 2009–2015 nie przekraczał 1% zostały zsumowane do jednej kategorii rozpoznań „Pozostałe rozpoznania”. W tabeli poniżej przedstawione są pod nazwą „Pozostałe rozpoznania”.

Dominujące wśród rozpoznań były te dotyczące tętniaków, które w całym okresie od 2009 do 2015 r. stanowiły średnio aż 40% wszystkich zrealizowanych procedur. Należy dodać, że ich udział z roku na rok systematycznie rósł by w 2015 r. stanowić aż 63% najczęstszych procedur.

Tabela 6 Rozpoznania główne w grupie Q46 sprawozdane w latach 2009–2015

Lp.	Kod rozpoznania	Nazwa rozpoznania	Udział procentowy najważniejszych rozpoznań							
			2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2009–2015
1	I70.2	Miażdżyca tętnic kończyn	32%	35%	41%	45%	47%	33%	24%	37%
2	I72.8	Tętniak innych określonych tętnic	4%	6%	8%	8%	7%	9%	15%	8%
3	I72.4	Tętniak tętnicy kończyny dolnej	4%	5%	7%	8%	8%	13%	12%	8%
4	I72.3	Tętniak tętnicy biodrowej (wspólnej) (zewnątrznej) (wewnętrznej)	3%	5%	6%	8%	9%	10%	13%	8%
5	I71.4	Tętniak odcinka brzusznej tętnicy głównej, bez wzmianki o pęknięciu	5%	4%	5%	6%	9%	8%	10%	7%
6	D18.0	Naczyniak krwionośny jakiegokolwiek umiejscowienia	7%	2%	3%	0%	3%	5%	6%	4%
7	I77.1	Zwężenie tętnicy	3%	7%	4%	3%	1%	2%	2%	3%
8	Q28.2	Tętniczo-żylna wady rozwojowe naczyń mózgowych	15%	3%	2%	2%	2%	0%	0%	3%
9	I77.0	Przetoka tętniczo-żylna (nabyta)	3%	3%	3%	2%	2%	4%	5%	3%
10	I72.2	Tętniak tętnicy nerkowej	1%	2%	3%	1%	3%	2%	4%	2%
11	I77.8	Inne określone zaburzenia tętnic i tętniczek	0%	3%	3%	2%	2%	2%	3%	2%
12	I67.1	Tętniak mózgu, niepęknięty	5%	7%	2%	0%	0%	2%	0%	2%
13	Q27.3	Wady rozwojowe połączeń tętniczo-żylnych obwodowych	0%	0%	3%	3%	3%	4%	0%	2%
14	I74.3	Zator i zakrzep tętnic kończyn dolnych	2%	1%	1%	2%	2%	2%	1%	2%
15	I65.2	Niedrożność i zwężenie tętnicy szyjnej wewnętrznej	2%	2%	2%	2%	2%	0%	0%	1%
16	X	Pozostałe rozpoznania	13%	13%	7%	8%	0%	3%	5%	7%

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych źródłowych NFZ

2.3.3. Średnia długość hospitalizacji

Dominanta długości hospitalizacji dla grupy Q46 w 2015 r. wynosiła 2 dni a mediana 3 dni.

Poniższa tabela przedstawia medianę czasu hospitalizacji pacjentów, ze względu na typ świadczeniodawcy, u których wykonano świadczenia z grupy Q46 w 2015 roku. Najdłuższy czas hospitalizacji (mediana) obserwuje się w przypadku realizacji świadczenia w szpitalach klinicznych – dla świadczeń udzielanych w ramach chirurgii naczyniowej mediana czasu pobytu wynosi 7 dni, a więc co najmniej dwa razy więcej niż w placówkach gminnych, powiatowych i miejskich oraz niepublicznych. Prawie we wszystkich analizowanych zakresach, najkrótszy czas hospitalizacji obserwuje się w szpitalach niepublicznych. Długość hospitalizacji pacjentów może zależeć od wielu czynników, tj. stopień skomplikowania zabiegu, wieku pacjenta czy powikłań występujących w trakcie operacji lub po zabiegu. Należy również mieć na uwadze, że zarówno zbyt krótki czas hospitalizacji może być niebezpieczny dla zdrowia pacjentów jak i zbyt długi pobyt może spowodować wzrost ryzyka zakażeń szpitalnych.

Tabela 7 Średni czas hospitalizacji dla świadczeń Q46 w 2015 w podziale na typ świadczeniodawcy

Zakres świadczeń	Typy świadczeniodawców			
	Gminny, powiatowy, miejski	Niepubliczne	Kliniczny	Wojewódzki
03.4530.040.02 - chirurgia naczyniowa - hospitalizacja II poziom referencyjny	4	2	4	4
03.4530.030.02 - chirurgia naczyniowa - hospitalizacja	2	3	7	4
03.4120.030.02 - angiologia - hospitalizacja	1	1	3	4
03.4100.030.02 - kardiologia - hospitalizacja	3	2	6	1
03.4570.030.02 - neurochirurgia - hospitalizacja	0	0	4	4

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie statystyki NFZ

2.3.4. Płeć oraz wiek pacjentów

W 2015 r. większość osób leczonych w ramach grupy Q46 stanowili mężczyźni (ok. 62,5% ogółu pacjentów). Na przestrzeni lat 2009–2015 udział mężczyzn nie ulegał większym zmianom (średnia za lata 2009–2015 wynosi 62,56%). Taka struktura płciowa może wynikać z faktu, że tętniaki i miażdżycy tętnic w większym stopniu dotyczą mężczyzn niż kobiet. Szczegółowe informacje na temat struktury płci pacjentów, którym udzielono świadczenie rozliczone grupą Q46 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 8 Struktura płci pacjentów, którym udzielono świadczeń z grupy Q46 w latach 2009–2015

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Średnia 2009–2015
Kobieta	38,83%	37,40%	35,08%	40,25%	34,84%	37,88%	37,72%	37,44%
Mężczyzna	61,17%	62,60%	64,92%	59,75%	65,16%	62,12%	62,28%	62,56%

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych źródłowych NFZ

W 2015 roku pod względem wieku dominującą grupę pacjentów, stanowiły osoby w wieku 61–80 lat (ok. 49% ogółu leczonych), a następnie osoby w wieku 41–60 lat (ok. 31% ogółu). Taka struktura wiekowa pacjentów również może być wynikiem działania czynników epidemiologicznych związanych z występowaniem tętniaków i miażdżycy.

Warto jednak przyrzeć się zmianom w strukturze wieku pacjentów w latach 2009–2015. Na uwagę zasługuje znaczący wzrost odsetka osób w wieku 81 i więcej lat (z 3% w 2009 do 10% w 2015 r.) oraz w wieku 61–80 lat (z 39% w 2009 r. do 49% w 2015 r.), oraz spadek udziału pacjentów w wieku 41–60 lat z 42% do 26%. Szczegółowe informacje na temat struktury wieku pacjentów w przedmiotowych świadczeniach obrazuje poniższa tabela.

Tabela 9 Struktura wieku pacjentów, którym udzielono świadczeń z grupy Q46 w latach 2009–2015

Wiek pacjenta	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Średnia 2009–2015
1 – 6	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%
7 – 18	4%	3%	2%	3%	2%	3%	3%	4%
19 – 40	12%	11%	10%	10%	9%	13%	12%	11%
41 – 60	42%	38%	31%	30%	27%	26%	26%	31%
61 – 80	39%	43%	52%	50%	53%	51%	49%	49%
81 i więcej	3%	5%	5%	7%	7%	6%	10%	6%

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych źródłowych NFZ

2.3.5. Czas oczekiwania i liczba oczekujących na świadczenie

Kolejnym elementem mogącym świadczyć o wielkości potrzeb w zakresie realizacji przedmiotowych świadczeń są dane o kolejkach, zarówno w ujęciu liczby osób oczekujących, jak i czasu oczekiwania na przyjęcie do szpitala. Analiza dotycząca czasu oczekiwania i liczby oczekujących na świadczenia oparta jest na danych związanych z realizacją wszystkich świadczeń wykonywanych na poszczególnych oddziałach w Polsce, zatem przedstawione informacje powinny mieć charakter poglądowy. Analizie poddano okres za okres od 1 stycznia 2014 r. do 30 czerwca 2016 r.

Jednym z elementów analizy przypadków pilnych było porównanie średniej liczby osób w kolejce oraz średniego czasu oczekiwania na przyjęcie w dniach za pierwsze półrocze 2015 r. i pierwsze półrocze 2016 r. Największy wzrost liczby oczekujących jak i czasu oczekiwania pomiędzy analizowanymi okresami zaobserwowano na oddziale chirurgicznym dla dzieci – prawie dwukrotnie wzrosła liczba oczekujących. Spadek liczby oczekujących w latach 2015 vs. 2016 odnotowano dla oddziału kardiologicznego oraz w nieznacznym stopniu dla oddziału chirurgii naczyniowej. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

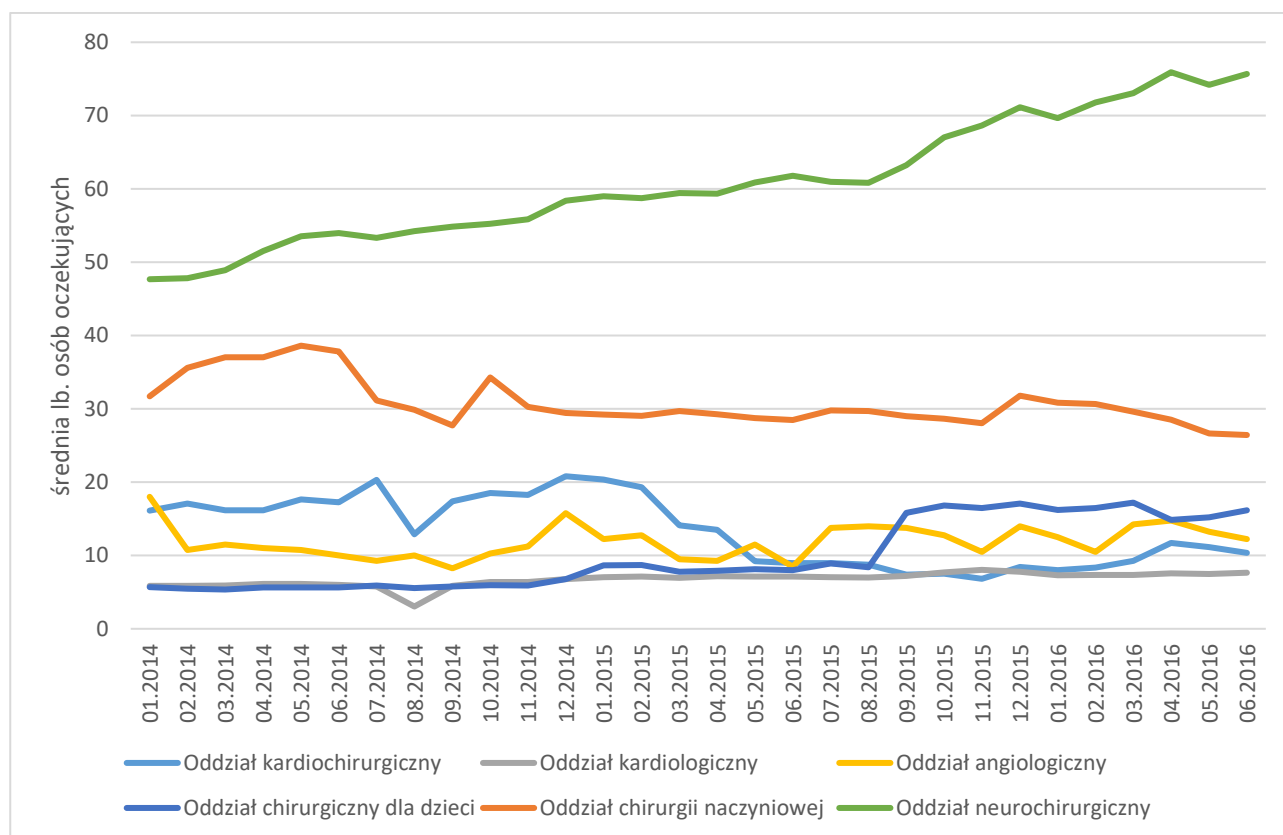
Tabela 10 Średnia liczba oczekujących oraz średni czas oczekiwania dla przypadków pilnych w pierwszym półroczu 2015 i 2016 r.

Kategoria	Średnie w pierwszym półroczu (dla miejsca świadczenia usługi)		% zmiany 1–6.2016/ 1–6.2015
	01.2015 – 06.2015	01.2016 – 06.2016	
Średnia liczba oczekujących			
Średnia liczba osób oczekujących – oddział kardiologiczny	14,2	9,8	-31,1%
Średnia liczba osób oczekujących – oddział kardiochirurgiczny	7,1	7,4	+5,1%
Średnia liczba osób oczekujących – oddział angiologiczny	10,6	12,9	+21,6%
Średnia liczba osób oczekujących – oddział chirurgiczny dla dzieci	8,2	16,0	+95,4%
Średnia liczba osób oczekujących – oddział chirurgii naczyniowej	29,1	28,8	-1,1%
Średnia liczba osób oczekujących – oddział neurochirurgiczny	59,9	73,4	+22,6%
Średni czas oczekiwania			
Średni czas oczekiwania (w dniach) – oddział kardiologiczny	13,1	12,4	-5,4%
Średni czas oczekiwania (w dniach) – oddział kardiochirurgiczny	9,4	10,3	+9,5%
Średni czas oczekiwania (w dniach) – oddział angiologiczny	21,8	21,3	-2,5%
Średni czas oczekiwania (w dniach) – oddział chirurgiczny dla dzieci	9,9	14,3	+45,2%
Średni czas oczekiwania (w dniach) – oddział chirurgii naczyniowej	29,3	27,3	-7,0%
Średni czas oczekiwania (w dniach) – oddział neurochirurgiczny	33,7	45,1	+34,0%

Źródło: Narodowy Fundusz Zdrowia. Ogólnopolski Informator o Czasie Oczekiwania na Świadczenia Medyczne za okres I–VI.2015 / I–VI. 2016.

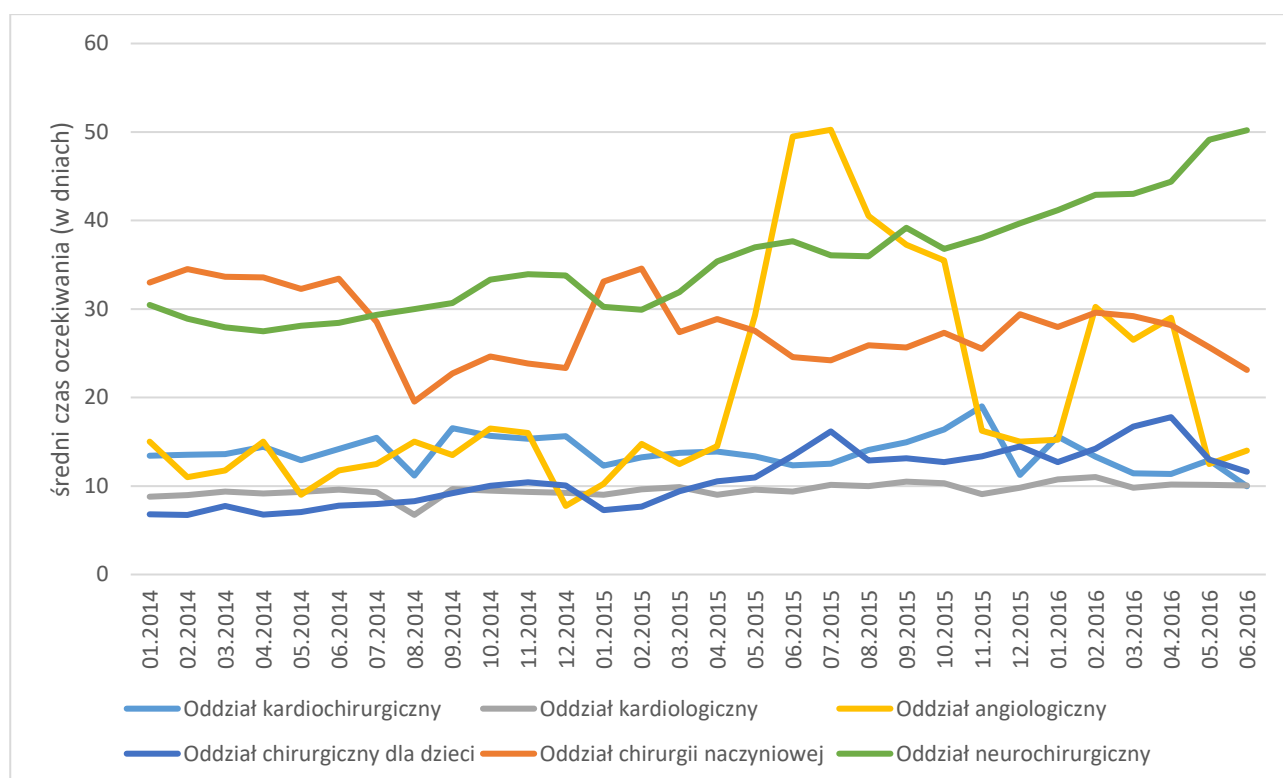
Na wykresach poniżej przedstawiono średnią liczbę osób na koniec każdego miesiąca, oczekującą w trybie pilnym na przyjęcie na poszczególne oddziały oraz średni czas oczekiwania pacjentów. Stałą tendencję zwykłą od 01.2014 r. do 06.2016 r. zaobserwować można na oddziałach neurochirurgicznych. Na przyjęcie na ten typ oddziału w czerwcu br. oczekiwało najwięcej pacjentów średnio 75,7 osób, a w styczniu 2014 było

ich znacznie mniej. Oddział ten był także oddziałem z największą kolejką. Wzrost liczby oczekujących na przyjęcia w trybie pilnym nastąpił także w odniesieniu do oddziałów chirurgii dziecięcej. Na wykresie zaobserwować można także spadek liczby osób oczekujących na przyjęcie na oddziały chirurgii naczyniowej oraz kardiologii. Kolejka na oddziałach kardiologicznym i utrzymywała się na stałym poziomie.

Rysunek 1. Średnia liczba osób oczekujących w przypadkach pilnych w okresie od 01.2014 do 06.2016 *

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych źródłowych NFZ * w przeliczeniu na przeciętny oddział danego typu

Rysunek 2. Średni czas oczekiwania dla przypadków pilnych w okresie od 01.2014 do 06.2016*

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych źródłowych NFZ* w przeliczeniu na przeciętny oddział danego typu

W tabeli poniżej przedstawiono średnią liczbę oczekujących oraz średni czas oczekiwania dla przypadków stabilnych w okresie pierwszego półrocza 2015 r. jak i pierwszego półrocza 2016 r. Największy wzrost liczby oczekujących obserwuje się w przypadku oddziałów kardiochirurgicznych, najwyższy spadek natomiast dla oddziału angiologicznego. W analizowanych okresach spadł czas oczekiwania na oddziałach kardiologicznych, a pomimo spadku liczby oczekujących na oddziale angiologicznym – kolejka dwukrotnie wzrosła. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

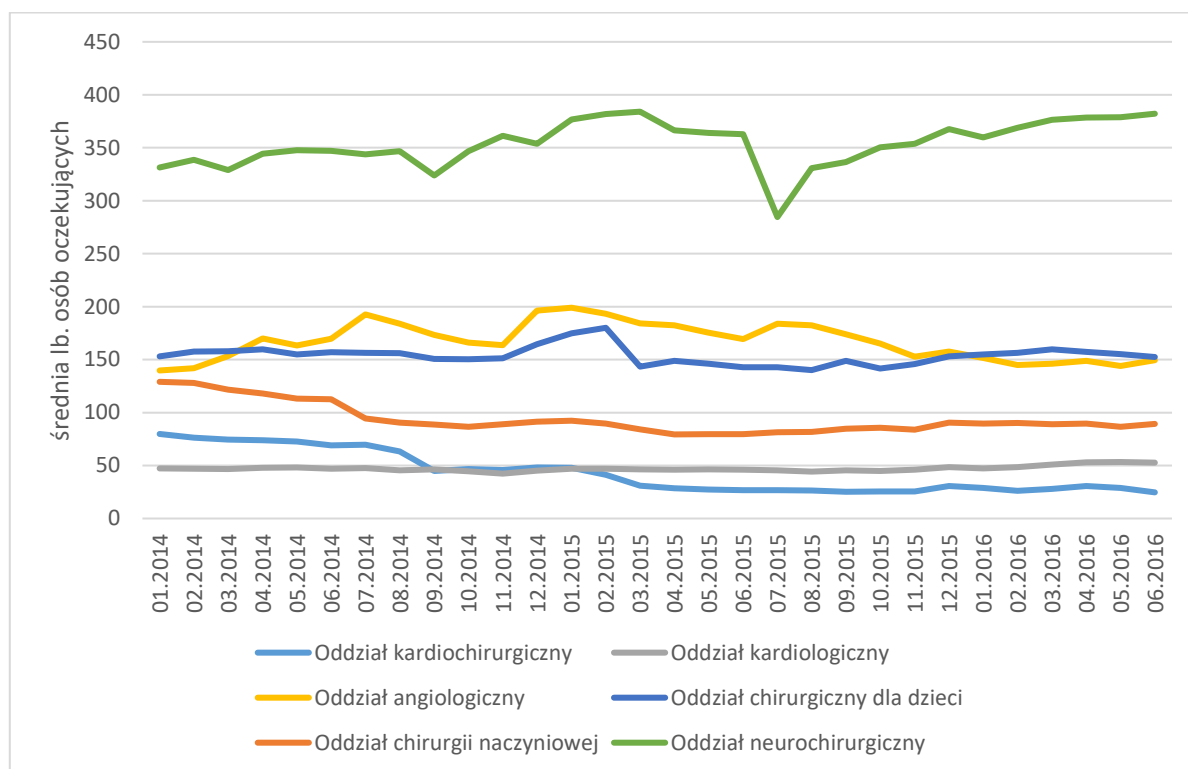
Tabela 11 Średnia liczba oczekujących oraz średni czas oczekiwania dla przypadków stabilnych w okresie od 01.2014 do 06.2016*

Kategoria	Średnie w pierwszym półroczu (dla miejsca świadczenia usługi)		% zmiany 1– 6.2016/ 1– 6.2015
	01.2015 – 06.2015	01.2016 – 06.2016	
Średnia liczba oczekujących			
Średnia liczba osób oczekujących – oddział kardiologiczny	33,8	27,9	-17,5%
Średnia liczba osób oczekujących – oddział kardiochirurgiczny	46,5	51,0	+9,7%
Średnia liczba osób oczekujących – oddział angiologiczny	184,0	147,5	-19,8%
Średnia liczba osób oczekujących – oddział chirurgiczny dla dzieci	156,0	156,0	-
Średnia liczba osób oczekujących – oddział chirurgii naczyniowej	84,1	89,1	+5,9%
Średnia liczba osób oczekujących – oddział neurochirurgiczny	372,7	374,1	+0,4%
Średni czas oczekiwania			
Średni czas oczekiwania (w dniach) – oddział kardiologiczny	43,9	33,9	-22,8%
Średni czas oczekiwania (w dniach) – oddział kardiochirurgiczny	33,6	37,4	+11,3%
Średni czas oczekiwania (w dniach) – oddział angiologiczny	73,9	114,7	+55,2%
Średni czas oczekiwania (w dniach) – oddział chirurgiczny dla dzieci	59,4	68,9	+16,0%
Średni czas oczekiwania (w dniach) – oddział chirurgii naczyniowej	90,1	100,4	+11,4%
Średni czas oczekiwania (w dniach) – oddział neurochirurgiczny	147,5	175,7	+19,1%

Źródło: Narodowy Fundusz Zdrowia. Ogólnopolski Informator o Czasie Oczekiwania na Świadczenia Medyczne, * w przeliczeniu na przeciętny oddział danego typu

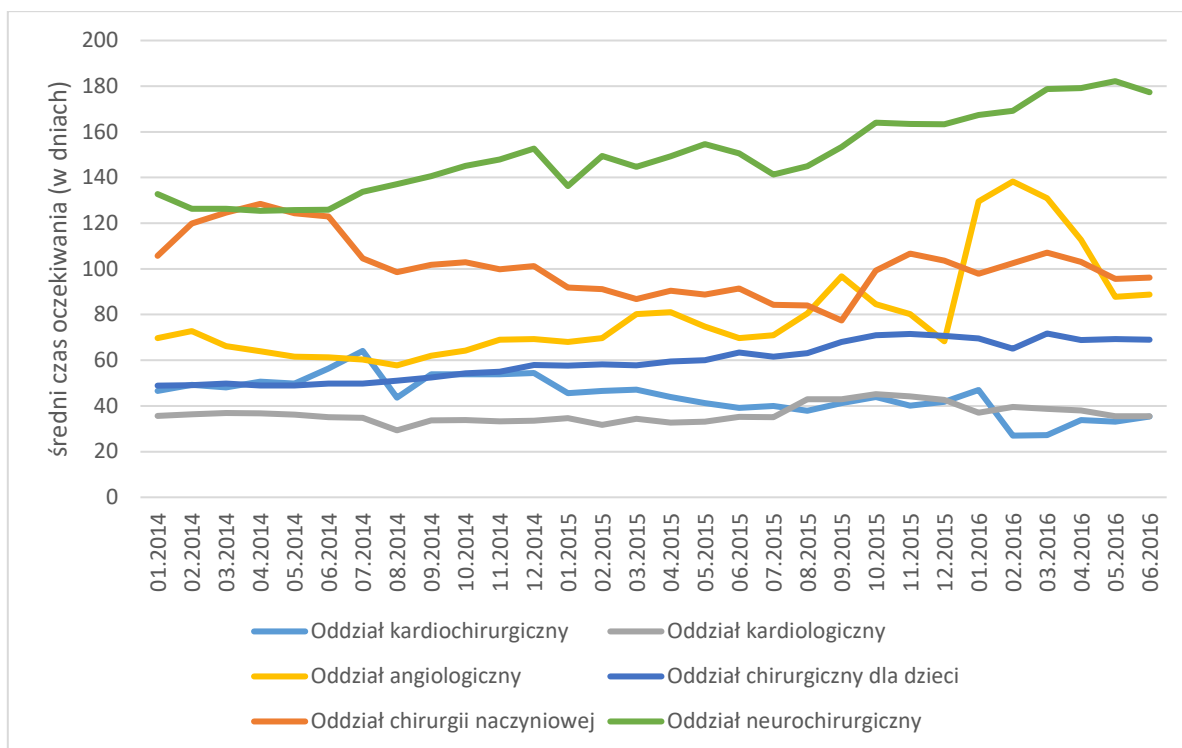
Na wykresach poniżej przedstawiono średnią liczbę osób na koniec każdego miesiąca oczekujących na przyjęcie w trybie stabilnym na przeciętny oddział danego typu oraz średni czas oczekiwania pacjentów. Także w przypadkach stabilnych największe kolejki oczekujących były rejestrowane do przyjęcia na oddziały neurochirurgiczne. Na koniec czerwca br. na przyjęcie na przeciętny oddział neurochirurgiczny oczekiwało średnio aż 382,3 osób. Drugie pod względem liczby pacjentów oczekujących były oddziały chirurgii dziecięcej – 152,6, a trzecie oddziały angiologiczne – 149,5.

Analizując zmiany od 01.2014 r. do 06.2016 r. zaobserwować można spadek liczby osób oczekujących na przyjęcie na oddziały chirurgii naczyniowej oraz kardiologii. Czas oczekiwania do przyjęcia na oddziały chirurgii dziecięcej i kardiologii były mniej więcej na stałym poziomie, a lekki wzrost nastąpił w odniesieniu do oddziału neurochirurgicznego. Czas oczekiwania na oddział angiologiczny był bardzo zróżnicowany w analizowanym okresie – stale wzrastał i spadał by osiągnąć w czerwcu br. poziom nieco wyższy niż w styczniu 2014 r. tj. ok. 150 osób.

Rysunek 3. Średnia liczba osób oczekujących w przypadkach stabilnych w okresie od 01.2014 do 06.2016*

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych źródłowych NFZ, * w przeliczeniu na przeciętny oddział danego typu

Rysunek 4. Średni czas oczekiwania dla przypadków stabilnych w okresie od 01.2014 do 06.2016*

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych źródłowych NFZ, * w przeliczeniu na przeciętny oddział danego typu

Z analizy kolejek uzyskać można również informację o łącznej liczbie osób oczekujących na udzielenie świadczenia w całej Polsce. Dane takie obrazują rzeczywiste zapotrzebowanie w skali kraju na dany rodzaj leczenia. Poniższa tabela przedstawia sumę osób zapisanych do kolejek do wszystkich miejsc świadczenia usług (każdy oddział jest liczony odrębnie) w danym momencie czasu.

Tabela 12 Łączna liczba osób oczekujących na udzielenie świadczenia w okresie od 2014 do 06.2016 w całej Polsce

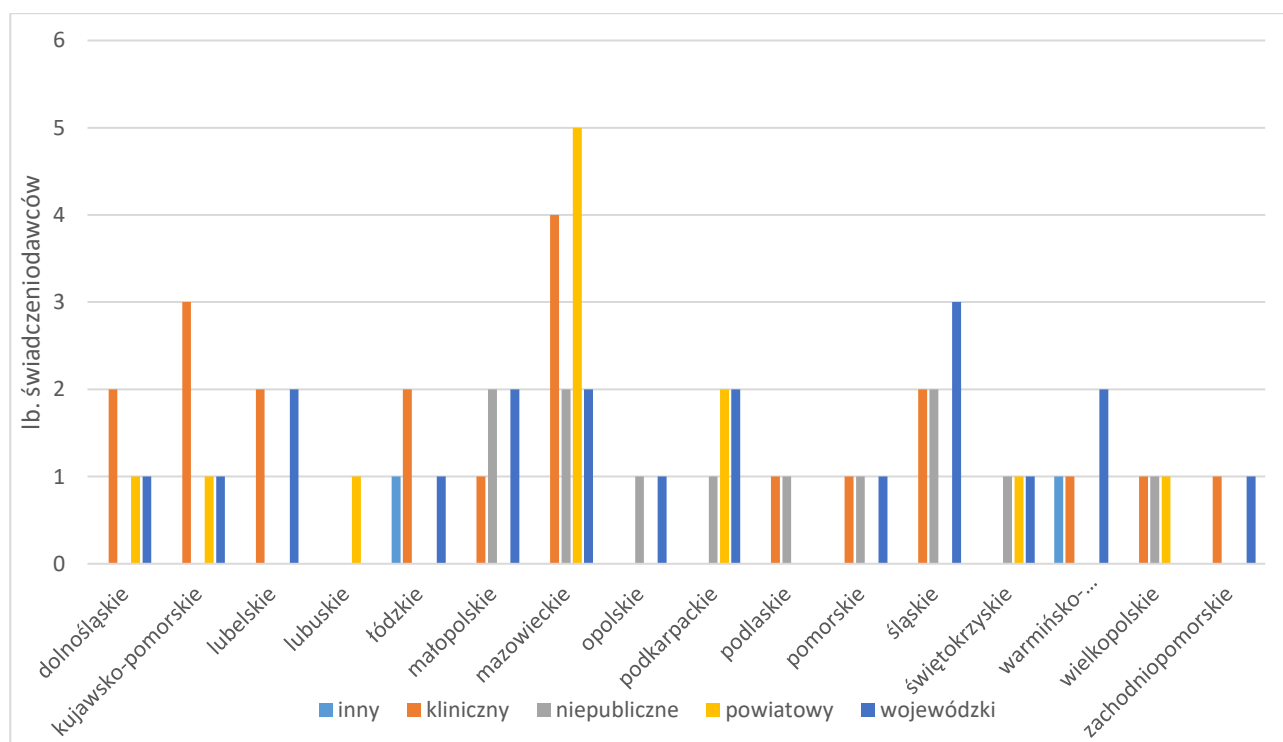
Kategoria	2014	2015	01.2016	02.2016	03.2016	04.2016	05.2016	06.2016
Liczba osób w kolejce przypadek pilny – oddział kardiologiczny	535	349	256	259	287	363	346	321
Liczba osób w kolejce przypadek pilny – oddział kardiochirurgiczny	1 352	1 695	1 702	1 697	1 688	1 731	1 713	1 748
Liczba osób w kolejce przypadek pilny – oddział angiologiczny	46	48	50	42	57	59	53	49
Liczba osób w kolejce przypadek pilny – oddział chirurgiczny dla dzieci	471	871	1 282	1 269	1 325	1 143	1 154	1 228
Liczba osób w kolejce przypadek pilny – oddział chirurgii naczyniowej	2 016	1 952	2 034	2 053	1 983	1 911	1 784	1 771
Liczba osób w kolejce przypadek pilny – oddział neurochirurgiczny	3 831	4 553	5 015	5 096	5 186	5 390	5 268	5 373
Liczba osób w kolejce przypadek stabilny – oddział kardiologiczny	1 957	953	928	814	867	949	891	765
Liczba osób w kolejce przypadek stabilny – oddział kardiochirurgiczny	10 724	10 751	11 050	11 202	11 688	12 179	12 213	12 103
Liczba osób w kolejce przypadek stabilny – oddział angiologiczny	671	707	606	580	585	595	576	598
Liczba osób w kolejce przypadek stabilny – oddział chirurgiczny dla dzieci	12 705	11 917	12 235	12 044	12 293	12 111	11 805	11 595
Liczba osób w kolejce przypadek stabilny – oddział chirurgii naczyniowej	6 315	5 625	5 924	6 046	5 973	6 005	5 792	5 976
Liczba osób w kolejce przypadek stabilny – oddział neurochirurgiczny	24 805	25 829	25 904	26 180	26 715	26 865	26 903	27 143
Razem	65 428	65 250	66 986	67 282	68 647	69 301	68 498	68 670

Źródło: Narodowy Fundusz Zdrowia. Ogólnopolski Informator o Czasie Oczekiwania na Świadczenia Medyczne

2.3.6. Liczba świadczeniodawców

Od strony podaży, oszacowanie potencjału do realizacji taryfikowanych świadczenia Q46 zostało wykonane poprzez analizę liczby podmiotów realizujących dane świadczenie, liczby łóżek oraz ich wykorzystania na oddziałach udzielających świadczenie Q46 oraz liczby lekarzy specjalistów wykonujących to świadczenie. Do przeprowadzenia analiz korzystano z publicznie dostępnych źródeł informacji, takich jak sprawozdania podmiotów medycznych gromadzone przez Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia. Liczba łóżek oraz poziom ich wykorzystania oszacowane zostały na podstawie danych publikowanych w „Biuletynie Statystycznym Ministerstwa Zdrowia”.

Jednym z elementów mówiących o podaży świadczenia Q46 jest liczba podmiotów, które go udzielają. W roku 2015 świadczenie to realizowane było przez 67 świadczeniodawców, aczkolwiek na poziomie poszczególnych województw można zaobserwować duże zróżnicowanie pod względem liczby świadczeniodawców. W 2015 r. najwięcej było ich w województwie mazowieckim (13), a najmniej w województwie lubuskim (1). Świadczenie Q46 było wykonywane w 5 typach placówek: szpitale kliniczne, wojewódzkie, powiatowe, niepubliczne oraz inne (kategoryzacja szpitali została przyjęta od NFZ). Największą grupą świadczeniodawców wykonujących zabiegi w ramach grupy Q46, biorąc pod uwagę jako kryterium kategorię świadczeniodawcy, były szpitale kliniczne (21) oraz szpitale wojewódzkie (20). Poniższy wykres przedstawia terytorialne zróżnicowanie liczby i kategorii świadczeniodawców.

Rysunek 5. Liczba świadczeniodawców udzielających świadczenia Q46 w podziale na województwa i kategorie szpitali w 2015 r.
Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych źródłowych NFZ; * kategoria „powiatowy” obejmuje szpitale gminne, powiatowe i miejskie

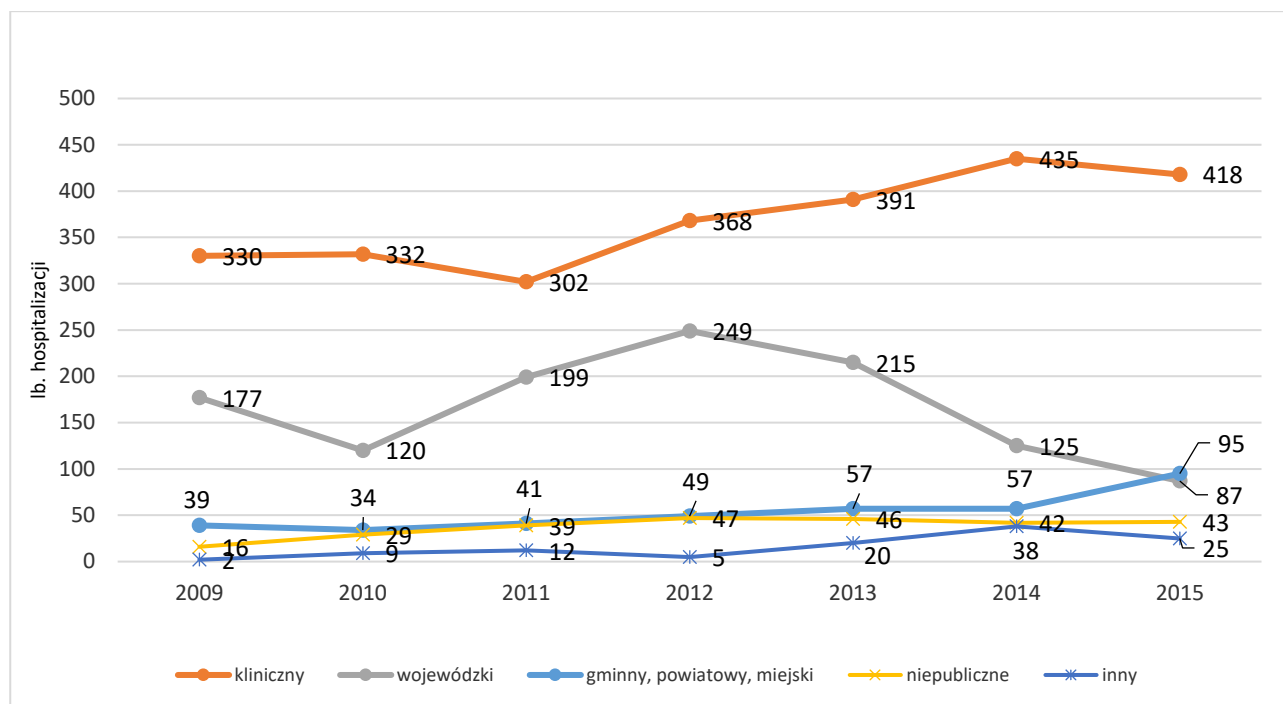
Szczegółowe informacje o poszczególnych typach świadczeniodawców realizujących świadczenie Q46 przedstawiono w tabeli poniżej. W tabeli wyliczone zostały również średnie liczby świadczeń zrealizowanych przez poszczególne kategorie podmiotów. Najwięcej świadczeń w 2015 roku zrealizowanych zostało w szpitalach klinicznych – około 20 rocznie, przy czym średnia liczba świadczeń dla wszystkich podmiotów wyniosła ok. 10 świadczeń rocznie.

Tabela 13 Kategorie świadczeniodawców realizujących Q46 w podziale na województwa i liczba świadczeń przez nich udzielonych w 2015 roku

Kategoria szpitala	Szpitale kliniczne		Szpitale wojewódzkie		Szpitale gminne, powiatowe, miejskie		Szpitale niepubliczne		Szpitale inne		Razem	
Województwo	Lb. podmiotów realizujących	Lb. świadczeń / średnia *	Lb. podmiotów realizujących	Lb. świadczeń / średnia *	Lb. podmiotów realizujących	Lb. świadczeń / średnia *	Lb. podmiotów realizujących	Lb. świadczeń / średnia *	Lb. podmiotów realizujących	Lb. świadczeń / średnia *	Lb. podmiotów realizujących	Lb. świadczeń / średnia *
dolnośląskie	2	31 (15,5)	1	10 (10)	1	2 (2)					4	43 (10,8)
kujawsko-pomorskie	3	29 (9,7)	1	11 (11)	1	4 (4)					5	44 (8,8)
lubelskie	2	69 (34,5)	2	4 (2)							4	73 (18,3)
lubuskie					1	22 (22)					1	22 (22)
łódzkie	2	7 (3,5)	1	4 (4)					1	13 (13)	4	24 (6)
małopolskie	1	38 (38)	2	8 (4)			2	9 (4,5)			5	55 (11)
mazowieckie	4	136 (34)	2	8 (4)	5	44 (8,8)	2	4 (2)			13	192 (14,8)
opolskie			1	8 (8)			1	2 (2)			2	10 (5)
podkarpackie			2	5 (2,5)	2	18 (9)	1	10 (10)			5	33 (6,6)
podlaskie	1	11 (11)					1	5 (5)			2	16 (8)
pomorskie	1	38 (38)	1	4 (4)			1	1 (1)			3	43 (14,3)
śląskie	2	12 (6)	3	3 (1)			2	9 (4,5)			7	24 (3,4)
świętokrzyskie			1	2 (2)	1	4 (4)	1	1 (1)			3	7 (2,3)
warmińsko-mazurskie	1	2 (2)	2	18 (9)					1	12 (12)	4	32 (8)
wielkopolskie	1	31 (31)			1	1 (1)	1	2 (2)			3	34 (11,3)
zachodniopomorskie	1	14 (14)	1	2 (2)							2	16 (8)
Razem	21	418 (19,9)	20	87 (4,4)	12	95 (7,9)	12	43 (3,6)	2	25 (12,5)	67	668 (10)

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych źródłowych NFZ; * pierwsza wartość jest liczbą świadczeń zrealizowaną przez daną kategorię świadczeniodawcy, a druga (pisana kursywą w nawiasie) średnią liczbą świadczeń przypadających na 1 świadczeniodawcę z danej kategorii świadczeniodawców w danym województwie.

W okresie od 2009 do 2015 roku dokonało się szereg zmian w strukturze realizacji świadczenia Q46 pod względem typów realizujących je podmiotów. W 2012 r. nastąpił zauważalny spadek wykonywania świadczeń z grupy Q46 w szpitalach wojewódzkich. Jednocześnie obserwuje się powolny wzrost realizacji tych świadczeń w szpitalach powiatowych (gminnych, powiatowych i miejskich), które w 2015 roku zrealizowały więcej świadczeń niż szpitale wojewódzkie. Szpitale kliniczne w 2015 r. wykonały aż 418 procedur z ogółu 668 w tej grupie. Od 2009 r. to właśnie tam wykonuje się najwięcej świadczeń Q46. Szczegółowe informacje przedstawiono na poniższym wykresie.

Rysunek 6. Hospitalizacje Q46 według kategorii szpitala w latach 2009–2015

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych źródłowych NFZ

Poniższa tabela przedstawia liczbę zrealizowanych świadczeń w latach 2009 – 2015. Największą stopę zmian w realizacji analizowanego świadczenia obserwuje się w województwie podkarpackim, warmińsko-mazurskim oraz opolskim. Największy spadek realizacji świadczeń z grupy Q46 zaobserwowano w województwach: śląskim oraz dolnośląskim.

Tabela 14 Liczba zrealizowanych świadczeń Q46 w poszczególnych województwach w latach 2009–2015

Rok Województwo	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	CAGR
dolnośląskie	81	81	117	158	184	73	43	–10%
kujawsko-pomorskie	31	26	21	26	8	25	44	+6%
lubelskie	76	7	33	56	68	80	73	–1%
lubuskie	15	14	11	6	7	14	22	+7%
łódzkie	28	20	30	37	30	43	24	–3%
małopolskie	33	60	73	59	39	34	55	+9%
mazowieckie	120	158	156	173	193	181	192	+8%
opolskie	0	1	7	6	4	7	10	+58%
podkarpackie	1	3	8	15	25	21	33	+79%
podlaskie	8	7	12	22	20	38	16	+12%
pomorskie	11	17	21	14	24	36	43	+26%
śląskie	100	56	60	89	46	43	24	–21%
świętokrzyskie	3	2	2	6	3	10	7	+15%
warmińsko-mazurskie	2	6	3	6	21	33	32	+59%
wielkopolskie	50	53	29	31	33	40	34	–6%
zachodniopomorskie	5	13	10	14	24	19	16	+21%
Razem	564	524	593	718	729	697	668	+3%

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych źródłowych NFZ

2.3.7. Liczba i wykorzystanie łóżek

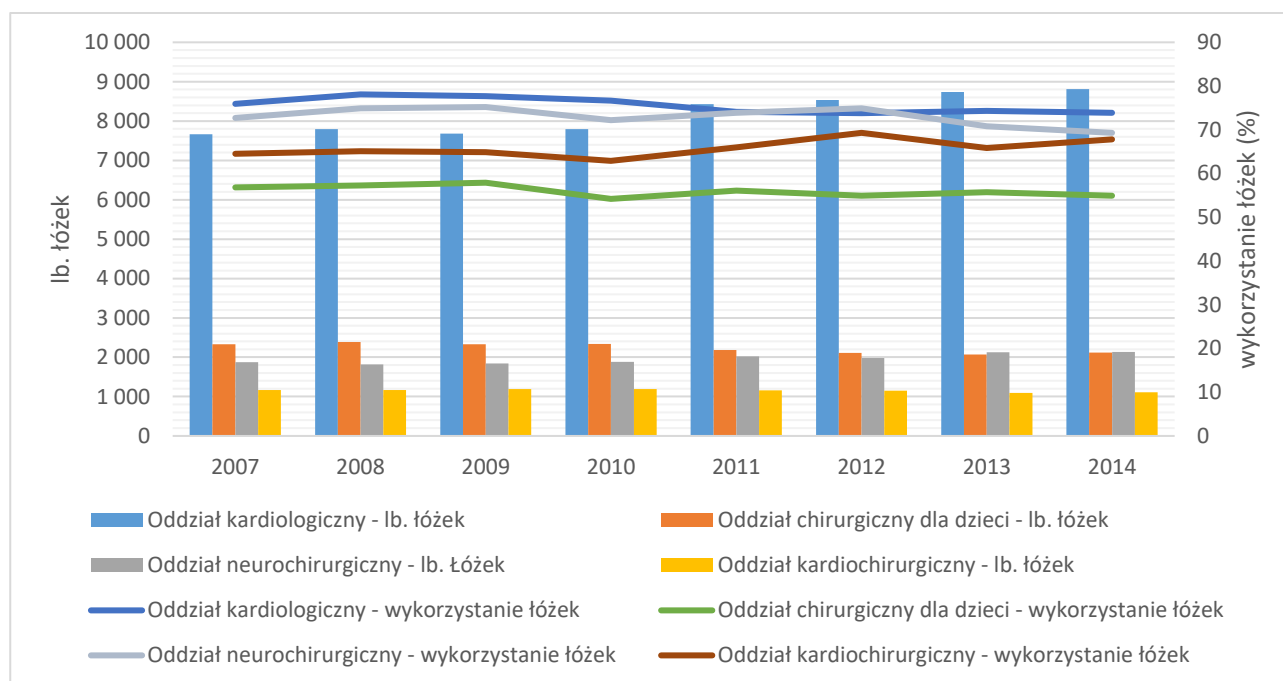
Świadczenia z grupy Q46 mogą być realizowane na kilku wskazanych przez NFZ kategoriach oddziałów. Poniżej przedstawiono zestawienie liczby łóżek oraz ich wykorzystania na wybranych oddziałach mogących realizować analizowane świadczenia. Z analizy danych wynika, iż potencjał świadczeniodawców jest wystarczający do zaspokojenia zapotrzebowania na przedmiotowe świadczenia. Analiza dotycząca liczby i wykorzystania łóżek oparta jest na danych związanych z realizacją wszystkich świadczeń wykonywanych na poszczególnych oddziałach w Polsce, zatem przedstawione informacje powinny mieć charakter poglądowy.

Tabela 15 Liczba i wykorzystanie łóżek na wybranych oddziałach realizujących świadczenia z grupy Q46 w latach 2007–2014

Działalność szpitali stacjonarnych ogólnych: liczba bezwzględna łóżek na oddziale:	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba łóżek								
Oddział kardiologiczny – I. łóżek	7 666	7 791	7 679	7 793	8 425	8 532	8 741	8 810
Oddział chirurgiczny dla dzieci – I. łóżek	2 330	2 383	2 329	2 339	2 182	2 111	2 069	2 114
Oddział neurochirurgiczny – I. łóżek	1 872	1 818	1 844	1 885	2 017	1 977	2 129	2 137
Oddział kardiochirurgiczny – I. łóżek	1 167	1 163	1 192	1 194	1 156	1 146	1 097	1 106
Wykorzystanie łóżek								
Oddział kardiologiczny – wykorzystanie łóżek %	75,9%	78,1%	77,7%	76,7%	74,1%	73,8%	74,3%	73,9%
Oddział chirurgiczny dla dzieci – wykorzystanie łóżek %	56,8%	57,3%	57,9%	54,2%	56,1%	54,9%	55,7%	54,9%
Oddział neurochirurgiczny – wykorzystanie łóżek %	72,7%	74,9%	75,2%	72,2%	73,9%	74,9%	70,8%	69,3%
Oddział kardiochirurgiczny – wykorzystanie łóżek %	64,5%	65,1%	64,9%	62,9%	66,0%	69,3%	65,8%	67,8%

Źródło: Biuletyn Statystyczny Ministerstwa Zdrowia za lata 2007–2014. Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia.

Dane zamieszczone w powyższej tabeli zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Rysunek 7. Liczba i wykorzystanie łóżek na wybranych oddziałach realizujących świadczenia z grupy Q46 w latach 2007–2014

Źródło: Biuletyn Statystyczny Ministerstwa Zdrowia za lata 2007–2014. Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia.

W powyższych zestawieniach brakuje informacji o oddziałach chirurgii naczyniowej, na których również mogą być wykonywane świadczenia z grupy Q46. Dane dotyczące liczby łóżek na tych oddziałach znajdują się w Rejestrze Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą prowadzonym przez Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia. Jednakże, powyższe dane nie są aktualizowane przez podmioty lecznicze,

a więc przedstawiają wartość teoretyczną. Niemniej podmioty, które realizowały przedmiotowe świadczenia w roku 2014 oraz w pierwszej połowie 2015 roku, posiadały łącznie 2007 zarejestrowanych łóżek na oddziałach realizujących świadczenia z zakresu chirurgii naczyniowej (dane aktualne na dzień 20 kwietnia 2016 roku).

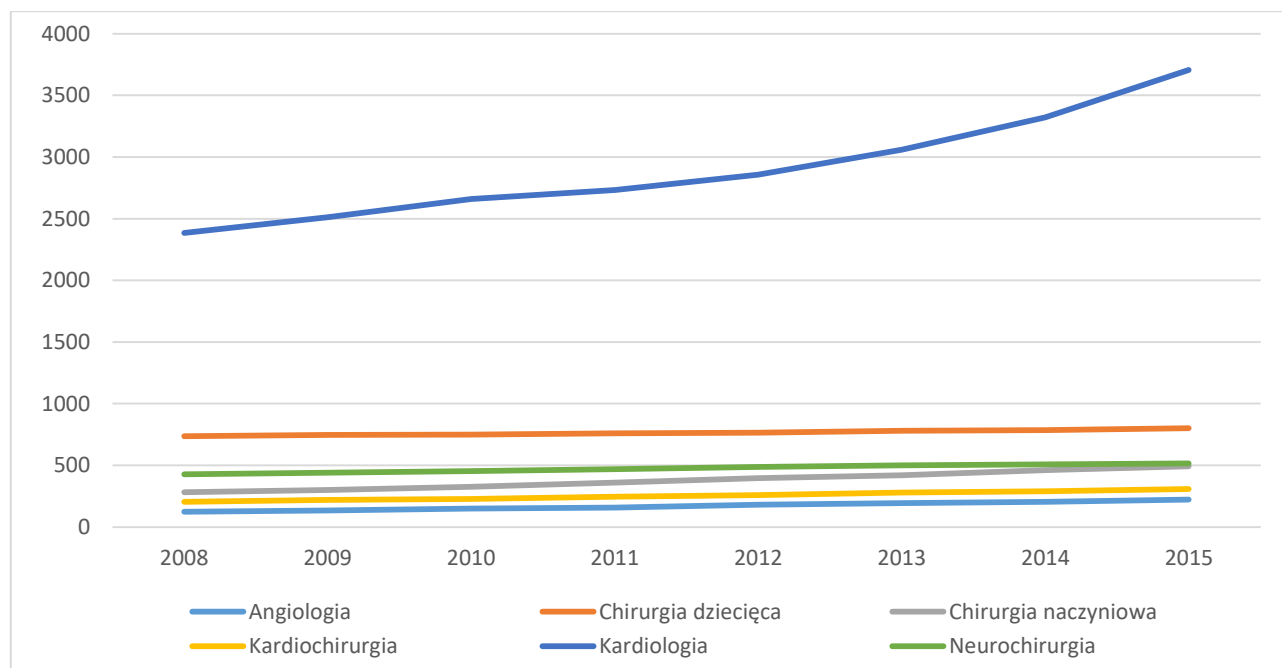
2.3.8. Liczba lekarzy

W celu określenia potencjału do realizacji świadczeń dokonano również analizy liczby lekarzy posiadających specjalizacje umożliwiające realizację świadczenia Q46. Na przestrzeni analizowanych lat obserwuje się najwyższy wzrost lekarzy specjalistów z kardiologii, co zostało przedstawione na poniższym wykresie.

Tabela 16 Liczba lekarzy wg dziedziny specjalizacji zarejestrowanych w okręgowych rejestrach lekarzy

Oddział	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	stopa zmian
Angiologia	125	133	150	157	180	194	204	222	8,55%
Chirurgia dziecięca	736	746	750	760	764	781	786	802	1,23%
Chirurgia naczyniowa	282	300	327	359	396	421	461	493	8,31%
Kardiochirurgia	204	219	227	245	259	279	291	307	6,01%
Kardiologia	2 384	2 511	2 660	2 733	2 856	3 060	3 322	3 705	6,50%
Neurochirurgia	428	440	454	469	486	500	508	517	2,74%

Źródło: Centralny Rejestr Lekarzy Rzeczypospolitej Polskiej prowadzony przez Naczelną Izbę Lekarską.

Rysunek 8. Liczba lekarzy wg dziedziny specjalizacji zarejestrowanych w okręgowych rejestrach lekarzy

Źródło: Centralny Rejestr Lekarzy Rzeczypospolitej Polskiej prowadzony przez Naczelną Izbę Lekarską.

2.4. Stan finansowania w innych krajach

W celu porównania sposobu i poziomu finansowania taryfikowanych świadczeń z ich odpowiednikami w innych krajach, podjęto próbę odszukania informacji o wycenach świadczeń w Polsce i za granicą. W pierwszej kolejności poszukiwano informacji o innych krajach europejskich, zwłaszcza o zbliżonym do Polski PKB per capita, ale także Australii, Nowej Zelandii czy Kanady, jeśli takie informacje były dostępne.

W celu odnalezienia informacji przeszukiwano strony internetowe podmiotów zajmujących się oceną technologii medycznych oraz taryfikacją świadczeń, a także nawiązywano bezpośredni kontakt z instytucjami.

W większości przeanalizowanych krajów nie odnaleziono cen zabiegów, które są w pełni zbieżne z taryfikowanymi świadczeniami. Udało się odszukać grupy świadczeń, które prawdopodobnie zawierają w sobie taryfikowane świadczenia. Odnalezione informacje zestawiono w tabelach umieszczonych poniżej. Tam, gdzie było to możliwe, wykazano poszczególne składowe kategorii kosztowych. Koszty i ceny podane w innych walutach zostały przeliczone na PLN, zgodnie z aktualnymi kursami walut, opublikowanymi na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego.

Dodatkowo w analizie zostały przedstawione informacje dotyczące parytetu siły nabywczej (ang. Purchasing Power Parities - PPP). PPP służy do przeliczania walut w taki sposób, by wyeliminować różnice w poziomie cen pomiędzy krajami oraz pozwala ustalić rzeczywistą siłę nabywczą danej waluty. Różni się od kursu walutowego, może być od niego wyższy lub niższy. Głównymi przyczynami zróżnicowania kursu walutowego i wartości waluty według parytetu siły nabywczej są:

- różnice cen towarów i usług w porównywanych krajach, wyrażające różnice kosztów poszczególnych czynników wytwórczych, w tym kosztów pracy,
- polityka kursu walutowego w porównywanych krajach (celowe zawyżanie lub zaniżanie kursu),
- różnice kosztu dóbr publicznych i zakresu korzystania z nich (Błaszczynski 1994).

Parytety PPP są średnimi ważonymi relacji cen, ustalonymi dla krajów OECD. W bazie danych OECD te relacje cenowe są przekształcane w taki sposób, by wyrażały siłę nabywczą poszczególnych krajów, tj., aby dana suma pieniędzy w dolarach USA po zamianie na różne waluty w jednostkach parytetu siły nabywczej tworzyła ten sam koszyk dóbr i usług.

Tabela 17 Polska – metryczka

Polska	
Waluta	PLN
Kurs PLN (18.11.2016 r.)	1
PKB per capita (USD) ³	12 494,5
PKB per capita PPP (USD) ³	26 135,3
CPL ⁴	53
CPL/CPL PL	1

Australia

Tabela 18 Australia – metryczka

Australia	
Waluta	AUD
Kurs PLN (21.12.2016 r.)	3,0797
PKB per capita (USD) ³	56 327,7
PKB per capita PPP (USD) ³	45 514,2
CPL ⁴	125
CPL/CPL PL	2,358

³ The World Bank, World Development Indicators, pozyskano z: <http://databank.worldbank.org>, (dostęp: 21.10.2016 r.)

⁴ OECD, Comparative price levels, pozyskano z: <http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=CPL#>, (dostęp: 21.10.2016 r.)

Świadczenia realizowane w ramach hospitalizacji rozliczane są w ramach systemu finansowania opartego na grupach DRG – zwanych w tym kraju grupami DRG v8.0 (każda grupa ma przypisaną odpowiednią wagę, którą należy przemnożyć przez wycenę wagi; aktualna wartość jednego punktu wynosi 4 883,00 \$AUD). System australijski opiera się na: klasyfikacji ICD-10, ACHI (australijskiej klasyfikacji interwencji) oraz ASC (australijskim standardzie kodowania) (ACCD 2016). Przy opracowaniu niniejszego zestawienia korzystano z kalkulatorów: NWAU calculator for acute activity 2016-17 (IHPA 2016). Ograniczenie poniższej analizy stanowi brak ogólnodostępnych informacji dotyczących procedur medycznych wykonywanych w ramach poszczególnych grup DRG.

Tabela 19 Taryfa dla świadczeń naczyniowych w Australii

Kod grupy	Nazwa grupy	Liczba dni hospitalizacji		Waga punktu			Wycena AUD	Wycena PLN
		Dolna granica	Górna granica	Hospitalizacja krótsza – redukcja/dzień	Bazowa	Hospitalizacja dłuższa – zwiększenie /dzień		
F14A	Zabiegi naczyniowe z wyjątkiem rekonstrukcji bez użycia aparatu krążenia pozaustrojowego z poważnymi powikłaniami (Major Complexity)	4	39	1,1085	5,5246	0,2693	16151	49 740,23
F14B	Zabiegi naczyniowe z wyjątkiem rekonstrukcji bez użycia aparatu krążenia pozaustrojowego z umiarkowanymi powikłaniami (Intermediate Complexity)	1	14	-	2,3913	0,2863	11677	35 961,66
F14C	Zabiegi naczyniowe z wyjątkiem rekonstrukcji bez użycia aparatu krążenia pozaustrojowego z niewielkimi powikłaniami (Minor Complexity)	1	6	-	1,5246	0,2901	7445	22 928,37
B04A	Pozaczaszkowe procedury naczyniowe z poważnymi powikłaniami (Major Complexity)	4	40	1,1559	5,9097	0,2736	17569	54 107,25
B04B	Pozaczaszkowe procedury naczyniowe z umiarkowanymi powikłaniami (Intermediate Complexity)	1	17	-	3,2651	0,2475	15943	49 099,66
B04C	Pozaczaszkowe procedury naczyniowe z niewielkimi powikłaniami (Minor Complexity)	1	8	-	2,1764	0,2987	10627	32 727,97

\$AUD = 3,0797 (kurs NBP z dnia 21.12.2016 r.)

Nowa Zelandia

Tabela 20 Nowa Zelandia – metryczka

Nowa Zelandia	
Waluta	NZD
Kurs PLN (21.12.2016 r.)	2,9386
PKB per capita (USD) ³	37 808,0
PKB per capita PPP (USD) ³	36 982,3
CPL ⁴	114
CPL/CPL PL	2,151

Świadczenia realizowane w ramach hospitalizacji rozliczane są w ramach systemu finansowania opartego na grupach DRG – zwanych w tym kraju grupami nzdrgr60x (każda grupa ma przypisaną odpowiednią wagę, którą należy przemnożyć przez wycenę wagi; aktualna wartość jednego punktu = 4 751,58 \$NZ; WIESNZ15 cost weights - The New Zealand Casemix Framework for Publicly Funded Hospitals (MOH 2016). Ograniczenie poniższej analizy stanowi brak ogólnodostępnych informacji dotyczących procedur medycznych wykonywanych w ramach poszczególnych grup DRG.

Tabela 21 Taryfa dla świadczeń mechanicznego wspomagania krążenia w Nowej Zelandii

DRG	Nazwa grupy	lb	hb	alos	Waga	Wycena punktu	Taryfa NZ	Taryfa PLN
F14A	Zabiegi naczyniowe z wyjątkiem rekonstrukcji bez użycia aparatu krążenia pozaustrojowego z poważnymi powikłaniami (Major Complexity)	4	39	1,1085	5,5246	0,2693	16151	49 740,23
F14B	Zabiegi naczyniowe z wyjątkiem rekonstrukcji bez użycia aparatu krążenia pozaustrojowego z umiarkowanymi powikłaniami (Intermediate Complexity)	1	14	-	2,3913	0,2863	11677	35 961,66
F14C	Zabiegi naczyniowe z wyjątkiem rekonstrukcji bez użycia aparatu krążenia pozaustrojowego z niewielkimi powikłaniami (Minor Complexity)	1	6	-	1,5246	0,2901	7445	22 928,37
B04A	Pozaczaszkowe procedury naczyniowe z poważnymi powikłaniami (Major Complexity)	4	40	1,1559	5,9097	0,2736	17569	54 107,25
B04B	Pozaczaszkowe procedury naczyniowe z umiarkowanymi powikłaniami (Intermediate Complexity)	1	17	-	3,2651	0,2475	15943	49 099,66

\$NZD = 2,9386 zł (kurs NBP z dnia 21.12.2016 r.)

lb – dolna granica długości pobytu. Pacjenci, u których długość pobytu jest mniejsza niż dolna granica, są klasyfikowani jako dolne wartości skrajne. Dla większości DRG dolna granica została ustalona na poziomie jednej trzeciej szacowanej średniej długości pobytu dla DRG. Granice te są zaokrąglane do najbliższej liczby całkowitej.

hb – górna granica długości pobytu. Pacjenci, u których długość pobytu jest większa od górnej granicy są klasyfikowani jako górne wartości skrajne. Dla większości górna granica została ustalona na poziomie trzykrotności szacunkowej średniej długości pobytu dla DRG. Granice są zaokrąglane do najbliższej liczby całkowitej.

alos – średnia długość pobytu

Grecja

Tabela 22 Grecja – metryczka

Grecja	
Waluta	EUR
Kurs PLN (21.12.2016 r.)	4,418
PKB per capita (USD) ³	18 035,6
PKB per capita PPP (USD) ³	26 680,1
CPL ⁴	75
CPL/CPL PL	1,415

Przed 2011 metody płatności opierały się głównie na retrospektywnym zwrocie kosztów świadczonych usług. Brak realnych zachęt dla szpitali, opóźnienia w zwrocie przez fundusz ubezpieczeń społecznych, a także niskie opłaty ustawowe w zakresie usług szpitalnych, w stosunku do rzeczywistych kosztów spowodowały w szpitalach publicznych powstanie deficytów. W 2011 roku opracowano nowy system płatności tzw. KEN-DRG opierający się na niemieckim systemie klasyfikacji. Nowy system płatności został wdrożony w bardzo krótkim czasie (jeden rok), i w efekcie wycena KEN-DRG nie opiera się na rzeczywistych kosztach i protokołach klinicznych, ale na połączeniu kosztorysów z wybranych szpitali publicznych oraz "importowanej" wagi kosztów. Ponadto, koszty wynagrodzenia osób zatrudnionych w szpitalach nie są wliczone w taryfę (HSPM 2015).

Tabela 23 Taryfa dla świadczeń mechanicznego wspomaganie krążenia w Grecji

KOD KEN	Nazwa KEN	Średni Czas Hospitalizacji	Koszt EURO	Koszt PLN
K07X	Chirurgia tętniaków (bez powikłań)	bd.	7258	32 065,84
K07Ma	Chirurgia tętniaków (z bardzo poważnymi powikłaniami)	bd.	11318	50 002,92
K07M3	Chirurgia tętniaków (z poważnymi lub umiarkowanymi powikłaniami)	bd.	8561	37 822,50
K14Ma	Zabiegi naczyniowe z wyłączeniem poważnych zabiegów rekonstrukcyjnych, bez krążenia pozaustrojowego, z bardzo poważnymi (układowymi) lub poważnymi współistniejącymi schorzeniami-powikłaniami	11	3245	14 336,41
K14Mb	Zabiegi naczyniowe z wyłączeniem poważnych zabiegów rekonstrukcyjnych, bez krążenia pozaustrojowego, z poważnymi lub średnio poważnymi współistniejącymi schorzeniami-powikłaniami	4	1810	7 996,58
K14X	Zabiegi naczyniowe z wyłączeniem poważnych zabiegów rekonstrukcyjnych, bez krążenia pozaustrojowego, bez współistniejących schorzeń - powikłań	2	1125	4 970,25
N04M	Pozaczaszkowe zabiegi chirurgii naczyniowej z poważnymi (układowymi) współistniejącymi schorzeniami-powikłaniami	12	3880	17 141,84
N04X	Pozaczaszkowe zabiegi chirurgii naczyniowej bez poważnych (układowych) współistniejących schorzeń-powikłań	4	2170	9 587,06

1 EUR = 4,418 zł (kurs NBP z dnia 21.12.2016 r.)

Podsumowanie

Należy zaznaczyć, że wnioskowanie na podstawie odnalezionych taryf wiąże się z pewnymi ograniczeniami. Klasyfikacja jednorodnych grup pacjentów oraz sposoby płatności znacznie różnią się pomiędzy krajami. Dodatkowym ograniczeniem utrudniającym wnioskowanie są różnice w poziomie dochodów i poziomie cen.

2.5. Cenniki komercyjne

Poza świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych pacjenci w Polsce korzystają z usług niepublicznych podmiotów leczniczych, które finansowane są głównie poprzez opłatę za usługę (fee for service).

W przypadku świadczeń zabiegowych całkowity koszt nabycia takiej usługi na rynku komercyjnym obejmuje obok zabiegu operacyjnego konsultację przedoperacyjną, a także w części przypadków koszty badań diagnostycznych zleconych przed zabiegiem. Podczas konsultacji przedoperacyjnej omówiony zostaje szczegółowo sam zabieg jak i jego koszty oraz pacjent otrzymuje wykaz badań diagnostycznych, które należy wykonać przed zabiegiem. Przed zabiegiem pacjent odbywa rozmowę z anestezjologiem.

Informacje o cenach komercyjnych poszczególnych świadczeń wyszukiwano wśród świadczeniodawców realizujących takie usługi. Byli oni identyfikowani na podstawie analizy treści stron internetowych podmiotów poprzez wyszukiwarki internetowe. W przypadku części podmiotów cenniki były dostępne bezpośrednio na stronach internetowych z adnotacją, że „Podane ceny usług medycznych są publikowane tylko w celach informacyjnych i nie stanowią oferty handlowej wg art. 66 § 1 Kodeksu Cywilnego (co oznacza, że jest to jedynie zaproszenie do zawarcia umowy wg art. 71 KC). Podane ceny mogą ulec zmianie. Zastrzegamy sobie prawo do zmian”, „cena ma charakter orientacyjny”. Poziom szczegółowości dostępnych cenników był różny – w części uszczegółowiono, że w ramach opłaty wliczono 2 dniową hospitalizację.

W wyniku przeszukiwania krajowych zasobów sieci www znaleziono 7 cenników świadczeń zawierających procedury ujęte w analizowanej grupie Q46. Świadczeniodawcy stosowali różne nazewnictwo oferowanych świadczeń, dodatkowo najczęściej niejednoznacznie definiowali zakres świadczeń dostępnych w ramach wycenianych produktów. W związku z powyższym porównanie zakresu świadczeń oferowanych odpłatnie z tymi finansowanymi przez NFZ było utrudnione. Fundusz finansuje bowiem nie tylko samą procedurę sensu stricto, ale również postępowanie przygotowawcze, kwalifikację do zabiegu oraz hospitalizację po zabiegu i realizowane w jej trakcie leczenie pooperacyjne. Przyjęto założenie, że tam, gdzie nie ma informacji o tym, co wchodzi w skład świadczenia, podana w cenniku komercyjnym cena za świadczenie obejmuje tylko sam zabieg, bez nieodłącznie z nim związanych świadczeń wykonywanych przed i po nim. W wyniku poszukiwania danych o cennikach komercyjnych znaleziono ceny świadczeń, które były tożsame z procedurami, jakie wchodziły w skład grupy Q46, w części przypadków dopasowanie to było tylko częściowe lub też nie do końca pewne. W związku z powyższym dane o znalezionych cennikach komercyjnych podzielono na dwie części, pierwsza ze świadczeniami identycznymi z grupą oraz drugą, z cennikiem zabiegów podobnych do zakresu grupy Q46.

Tabela 24 Zestawienie cen komercyjnych zabiegów endowaskularnych identycznych z grupą Q46

Nazwa identyczna z grupą lub świadczeniem z grupy	Świadczeniodawca	Cena
Zabiegi endowaskularne – 6. grupa	Wojewódzki Szpital Kliniczny im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze Sp. z o.o.	14 913,60 zł*
Zabiegi endowaskularne – 6. grupa	Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie	12 428,00 zł
Aterektomia tętnic obwodowych	American Heart of Poland S.A.	15 000,00 zł*

Nazwa identyczna z grupą lub świadczeniem z grupy	Świadczeniodawca	Cena
Wszczepienie stentu(ów) nie uwalniających leków antyproliferacyjnych do tętnicy obwodowej*	Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. J. Strusia z ZOL SP ZOZ w Poznaniu	9 500,00 zł

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych z internetu; * cena uwzględnia koszt 3-dniowego pobytu

Tabela 25 Zestawienie cen komercyjnych zabiegów endowaskularnych podobnych do grupy Q46

Nazwa uwspólniona (dla świadczeń o zbliżonym zakresie)	Świadczeniodawca	Cena
Zamknięcie przetoki tętniczo żyłnej innej sposobem wewnątrznaczyniowym	Wojskowy Instytut Medyczny	10 500,00 zł*
Endowaskularne udrożnienie przetoki tętniczo-żyłnej do HD	Wojskowy Instytut Medyczny	14 500,00 zł*
Wszczepienie protezy naczyniowej rozwidłonej + koszt osobodnia	Wojewódzki Szpital Kliniczny im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze Sp. z o.o.	16 399,00 zł
By-pass udowo podkolanowy z protezy PTFE	NZOZ EuroMedic Kliniki Specjalistyczne S.A.	5 970,00 zł
Plastyka tętnic kończyn – z wykorzystaniem protezy	NZOZ EuroMedic Kliniki Specjalistyczne S.A.	8 300,00 zł
Rekonstrukcja tętnic w odcinku aortalno-biodrowo-udowym z użyciem protezy	Szpital Eskulap – Centrum Leczenia Chorób Serca i Naczyń	11 250,00 zł*
Rekonstrukcja tętnic w odcinku udowo-podkolanowym z użyciem protezy lub żyły	Szpital Eskulap – Centrum Leczenia Chorób Serca i Naczyń	9 250,00 zł*
Inne zabiegi naprawcze tętniaka	Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. J. Strusia z ZOL SP ZOZ w Poznaniu	9 500,00 zł

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT na podstawie danych z internetu; * cena uwzględnia koszt 3-dniowego pobytu

3. Projekt taryfy

3.1. Pozyskanie danych

W celu pozyskania danych o kosztach realizacji świadczeń opieki zdrowotnej, Agencja przeprowadziła postępowanie mające na celu wyłonienie podmiotów, z którymi zawarte zostały umowy dotyczące przygotowania i przekazywania Agencji danych niezbędnych do ustalenia taryfy świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Podstawą prawną dla przeprowadzonego postępowania jest art. 31lc ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 581 z późn. zm.). Zasady postępowania Agencji zostały określone w *Zarządzeniu 51/2015 Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji z dnia 15 maja 2015 r. w sprawie postępowania dotyczącego wyłaniania przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji podmiotów innych niż podmioty zobowiązane do finansowania świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych, z którymi zawierane są umowy o pozyskanie danych niezbędnych do ustalania taryfy świadczeń oraz postępowania z tymi umowami.*

Postępowanie prowadzone było w sposób zapewniający poszanowanie zasady przejrzystości i równego traktowania świadczeniodawców.

Postępowanie przebiegało w następujących etapach:

1. ogłoszenie o rozpoczęciu postępowania;
2. zebranie ankiet od świadczeniodawców;
3. wybór świadczeniodawców, z którymi Agencja zawrze umowy;
4. ogłoszenie o rozstrzygnięciu postępowania oraz wyliczenie przez Agencję maksymalnego wynagrodzenia dla każdego z wyłonionych świadczeniodawców, który zadeklaruje zawarcie umowy o odpłatne przekazywanie danych niezbędnych do ustalenia taryfy świadczeń;
5. przygotowanie i zawarcie umów z wyłonionymi w postępowaniu świadczeniodawcami.

Informacja o ogłoszeniu postępowania została wysłana na adresy mailowe podmiotów realizujących świadczenia w rodzaju leczenie szpitalne (zgodnie z listą z danymi teleadresowymi otrzymanymi z NFZ) oraz ukazała się na stronie internetowej Agencji. Ponadto informację o ogłoszeniu postępowania przesłano do Ministerstwa Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia w celu zamieszczenia stosownych informacji na stronach internetowych instytucji oraz z prośbą o przekazanie komunikatu za pośrednictwem Systemu Zarządzania Obiegiem Informacji (SZOI).

Dane niezbędne do ustalenia taryfy świadczeń zbierane były za pomocą kart kosztowych, tj. formularza służącego zebraniu informacji na temat średniego przebiegu i kosztów świadczenia u danego świadczeniodawcy.

Każdy formularz składał się z kilku części:

- części ogólnej – zawierającej informacje o świadczeniodawcy i charakterystykę świadczenia opieki zdrowotnej,
- zakładki PL – zawierającej informacje na temat zastosowanych produktów leczniczych,
- zakładki WM – zawierających informacje na temat zastosowanych wyrobów medycznych,
- zakładki PR - zawierających informacje na temat zastosowanych procedur medycznych,
- zakładki ZB – dotyczących zrealizowanej procedury zabiegowej (w rozbiu na PL, WM, PR, personel oraz infrastrukturę).

Dla świadczeń, których dotyczy raport, postępowania mające na celu uzyskanie danych niezbędnych do ustalenia taryfy ogłaszano czterokrotnie tj.: 19.02.2016, 29.03.2016, 12.07.2016 i 3.10.2016 r.

Tabela 26 Zestawienie dotyczące przeprowadzonych postępowań

Data	Kod produktu	Nazwa produktu	Świadczenie rozliczone z NFZ	liczba deklaracji
5.51.01.0015046	Q46 Zabiegi endowaskularne - 6. grupa	39.526 Zaopatrzenie tętniaka spiralami embolizacyjnymi	17	11
5.51.01.0015046	Q46 Zabiegi endowaskularne - 6. grupa	39.528 Zaopatrzenie tętniaka stentem krytym	18	13
5.51.01.0015046	Q46 Zabiegi endowaskularne - 6. grupa	39.529 Zabiegi naprawcze tętniaka - inne	13	7
5.51.01.0015046	Q46 Zabiegi endowaskularne - 6. grupa	39.539 Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylną środkami embolizacyjnymi - inne	6	3
5.51.01.0015046	Q46 Zabiegi endowaskularne - 6. grupa	39.905 Wszczepienie stentu(ów) nie uwalniających leków antyproliferacyjnych do tętnicy obwodowej - proteza naczyniowa	15	10

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT

Podpisało umowę na przekazanie danych oraz przekazało karty dwudziestu jeden świadczeniodawców. Szczegóły zawiera poniższa tabela.

Tabela 27 Informacje o świadczeniodawcach, którzy przekazali dane

Nazwa Podmiotu	Miejscowość	Ulica	liczba przekazanych kart
Szpital Powiatowy im. Edmunda Biernackiego w Mielcu	Mielec	Żeromskiego 22	1 (5.51.01.0015046; 39.528)
Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu	Zabrze	Marii Curie - Skłodowskiej 9	1 (5.51.01.0015046; 39.905)
NZOZ Euromedic Kliniki Specjalistyczne Spółka Akcyjna	Katowice	Kościuszki 92	1 (5.51.01.0015046; 39.526)
PS ZOZ WCM w Opolu	Opole	Al. W. Witosa 20	2 (5.51.01.0015046; 39.905, 39.529)
Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie	Lublin	Dr. K. Jaczewskiego 8	4 (5.51.01.0015046; 39.529, 39.539, 39.526, 39.528)
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 5 im. św. Barbary w Sosnowcu	Sosnowiec	Plac Medyków 1	1 (5.51.01.0015046; 39.539)
SP ZOZ Szpital Uniwersytecki w Krakowie	Kraków	Kopernika 36	3 (5.51.01.0015046; 39.905, 39.526, 39.528)
Wojskowy Instytut Medyczny	Warszawa	Szaserów 128	2 (5.51.01.0015046; 39.529, 39.526)
American Heart of Poland Spółka Akcyjna	Katowice	Francuska 34	4 (5.51.01.0015046; 39.905, 39.539, 39.526, 39.528)
Gdańskie Centrum Sercowo-Naczyniowe Spółka Z Ograniczoną Odpowiedzialnością	Gdańsk	Wileńska 44	1 (5.51.01.0015046; 39.528)
Centrum Kardiologii Sp. z o.o.	Józefów	Aleja Nadwiślańska 37	1 (5.51.01.0015046; 39.529)
Szpital Wojewódzkie w Gdyni Sp. z o.o.	Gdynia	Powstania Styczniowego 1	2 (5.51.01.0015046; 39.526, 39.528)
Szpital Uniwersytecki Nr 1 im. dr. A Jurasza w Bydgoszczy	Bydgoszcz	Marii Curie - Skłodowskiej 9	3 (5.51.01.0015046; 39.526, 39.528, 39.529)

Nazwa Podmiotu	Miejscowość	Ulica	liczba przekazanych kart
Regionalny Szpital Specjalistyczny im. dr Władysława Biegańskiego	Grudziądz	Rydygiera 15/17	1 (5.51.01.0015046; 39.905)
Centralny Szpital Kliniczny MSWiA	Warszawa	Wołoska 137	3 (5.51.01.0015046; 39.526, 39.528, 39.905)
Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr. Jana Biziela w Bydgoszczy	Bydgoszcz	Ujejskiego 75	1 (5.51.01.0015046; 39.528)
10 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bydgoszczy	Bydgoszcz	Powstańców Warszawy 5	4 (5.51.01.0015046; 39.526, 39.528, 39.529, 39.905)
Szpital Wojewódzki w Bielsku-Białej	Bielsko-Biała	Al. Armii Krajowej 101	1 (5.51.01.0015046; 39.905)
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie	Olsztyn	Żołnierska 18	4 (5.51.01.0015046; 39.526, 39.528, 39.529, 39.905)
Instytut Hematologii i Transfuzjologii	Warszawa	Indiry Gandhi 14	2 (5.51.01.0015046; 39.526, 39.528)
Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 7 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach Górnośląskie Centrum Medyczne im. prof. Leszka Gieca	Katowice	Ziołowa 45-47	2 (5.51.01.0015046; 39.528, 39.905)

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT

Cztery karty spośród przesłanych kart nie zostały wykorzystane do ustalenia taryf świadczeń.

Do obliczeń wykorzystano również dane z plików finansowo-księgowych uzyskane w trakcie innych postępowań.

3.2. Analiza danych

Analiza danych przekazanych przez świadczeniodawców została przeprowadzona zgodnie z metodyką taryfikacji świadczeń opieki zdrowotnej w AOTMiT opublikowanej na stronie internetowej Agencji. W uzasadnionych przypadkach zastosowano odstępstwa od metodyki, a takie przypadki wskazano w dalszej części dokumentu. Poniżej przedstawiono główne informacje o sposobie obliczeń podstawowych składowych taryfy, tj. czasu hospitalizacji, kosztu osobodnia, kosztu personelu, kosztów oraz zużycia leków i wyrobów medycznych oraz kosztów wykonywanych procedur.

Czas hospitalizacji

W celu ustalenia czasu hospitalizacji przyjętego do wyliczenia taryfy świadczenia przeanalizowano rozkłady długości pobytów na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia dla wszystkich świadczeń zrealizowanych w ramach poszczególnych procedur w grupie Q46 w roku 2015. Obliczone zostały miary takie jak: średnia, mediana oraz dominanta. Za pomocą wykresów pudełkowych (boxplot) wyznaczono obserwacje odstające, które pominięto przy dalszych analizach. Z uwagi na dużą skośność rozkładów oraz występowanie pojedynczych długotrwałych hospitalizacji, do dalszych analiz wykorzystano mediany czasów pobytu na oddziale.

W poniższej tabeli wskazane zostały podstawowe miary długości hospitalizacji dla analizowanych procedur.

Tabela 28 Średnia, mediana i dominanta długości pobytu dla poszczególnych procedur

Grupa JGP	Procedura	Długość pobytu w dniach [średnia]	Długość pobytu w dniach [mediana]	Długość pobytu w dniach [dominanta]
Q46	39.526 Zaopatrzenie tętniaka spiralami embolizacyjnymi	4,40	3	3

Grupa JGP	Procedura	Długość pobytu w dniach [średnia]	Długość pobytu w dniach [mediana]	Długość pobytu w dniach [dominanta]
	39.528 Zaopatrzenie tętniaka stentem krytym	5,18	4	2
	39.529 Zabiegi naprawcze tętniaka - inne	7,36	4	1
	39.539 Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylną środkami embolizacyjnymi - inne	4,74	2	2
	39.905 Wszczepienie stentu(ów) nieuwalniających leków antyproliferacyjnych do tętnicy obwodowej - proteza naczyniowa	5,71	4	3

Źródło: Wyliczenia własne AOTMiT

Osobodzień

Do obliczenia kosztu osobodnia na oddziale posłużyły dane finansowo-księgowe za rok 2015 przekazane przez świadczeniodawców. Do wyliczenia elementów bazowych hospitalizacji tj.: kosztu pracy lekarza, lekarza rezydenta, pielęgniarki, pozostałego personelu medycznego oraz kosztu infrastruktury wykorzystano dane finansowo-księgowe oddziałów chirurgii naczyniowej, z uwagi na to, że zgodnie z danymi NFZ, 88% świadczeń realizowana jest w tym zakresie. Analizę przeprowadzono w oparciu o dane za rok 2015, pozyskane dla sześciu oddziałów.

Poniższa tabela przedstawia poszczególne składowe osobodnia.

Tabela 29 Średnie koszty elementów składających się na osobodzień w oddziale chirurgii naczyniowej

Kategoria kosztu	Średnia stawka na godzinę/ osobodzień [PLN]	Średni czas pracy na osobodzień [h]
Lekarz	78,78	2,83
Pielęgniarka	24,69	5,13
Pozostały/ inny personel	17,51	0,66
Infrastruktura	299,96	nd
Osobodzień	661,17	

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT

Leki, wyroby medyczne i procedury w trakcie hospitalizacji

Koszty leków, wyrobów medycznych oraz procedur oszacowane zostały na podstawie danych przekazanych przez dwudziestu świadczeniodawców w kartach kosztowych. Poniższa tabela przedstawia liczby świadczeniodawców, którzy przekazali dane dotyczące poszczególnych procedur oraz łączne liczby świadczeń zrealizowanych przez nich w 2015 roku.

Tabela 30 Liczby świadczeń zrealizowanych w 2015 roku przez świadczeniodawców, którzy przekazali dane

Grupa JGP	Procedura	Liczba świadczeniodawców, którzy przekazali dane	Liczba świadczeń wykonanych w 2015 roku przez świadczeniodawców, którzy przekazali dane AOTMiT	Odsetek wszystkich świadczeń zrealizowanych w roku 2015 [%]
Q46	39.526 Zaopatrzenie tętniaka spiralami embolizacyjnymi	10	30	23,25

Grupa JGP	Procedura	Liczba świadczeniodawców, którzy przekazali dane	Liczba świadczeń wykonanych w 2015 roku przez świadczeniodawców, którzy przekazali dane AOTMiT	Odsetek wszystkich świadczeń zrealizowanych w roku 2015 [%]
	39.528 Zaopatrzenie tętniaka stentem krytym	12	48	23,41
	39.529 Zabiegi naprawcze tętniaka - inne	7	16	21,62
	39.539 Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylnych środkami embolizacyjnymi - inne	2	30	42,25
	39.905 Wszczepienie stentu(ów) nieuwalniających leków antyproliferacyjnych do tętnicy obwodowej - proteza naczyniowa	9	30	31,91

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT

Obliczenia dla każdego z elementów kosztów świadczenia dokonywane były na poziomie danych zagregowanych w obrębie danej karty kosztowej, odzwierciedlającej rodzaj, liczbę i wartość zużytych zasobów w odniesieniu do liczby świadczeń zrealizowanych w 2015 roku przez danego świadczeniodawcę.

Pracownia radiologii zabiegowej

Do obliczenia kosztów osobowych i infrastruktury pracowni radiologii zabiegowej posłużyły dane finansowo-księgowe za rok 2015 przekazane przez świadczeniodawców. Do wyliczenia kosztu pracy lekarza anestezjologa i pielęgniarki anestezjologicznej wykorzystano dane finansowo-księgowe dla bloku operacyjnego trzydziestu podmiotów, natomiast do wyliczenia kosztu pracy operatora, instrumentariuszki, pozostałego personelu medycznego oraz infrastruktury - dane finansowo-księgowe dla czterech pracowni radiologii zabiegowej. Średnią liczbę lekarzy, instrumentariuszek i pozostałego personelu medycznego uczestniczącego w zabiegu wyznaczono na podstawie danych z kart kosztowych przekazanych przez świadczeniodawców. Jednocześnie, pomimo tego że część świadczeniodawców oświadczyła że niektóre zabiegi odbywają się bez udziału anestezjologa, to jednak, zgodnie z wymaganiami wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego przyjęto, że w 100% zabiegów uczestniczył jeden anestezjolog i jedna pielęgniarka anestezjologiczna.

Poniższa tabela przedstawia poszczególne składowe tych kosztów.

Tabela 31 Średnie koszty elementów składających się na zabieg operacyjny

Kategoria kosztu	Średnia stawka na godzinę [PLN]
Lekarz anestezjolog	91,92
Pielęgniarka anestezjologiczna	30,78
Lekarz operator oraz lekarz asystujący	113,93
Instrumentariuszka	29,47
Pozostały personel medyczny (w tym technik elektroradiologii)	29,78
Infrastruktura	312,18

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT

Czasy trwania analizowanych zabiegów operacyjnych wyznaczono na podstawie średnich czasów trwania zabiegu wraz ze znieczuleniem, sprawozdanych przez świadczeniodawców w kartach kosztowych. Czasy te

zostały porównane z Obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie ogłoszenia wykazu wzorcowych procedur radiologicznych z zakresu radiologii - diagnostyki obrazowej i radiologii zabiegowej (Dz. Urz. Min. Zdrow. poz. 85) i są nie mniejsze niż podane w obwieszczeniu minimalne czasy odpowiadających wzorcowych procedur. Poniższa tabela obrazuje długości poszczególnych analizowanych procedur.

Tabela 32 Średnie czasy trwania procedur na podstawie danych przekazanych przez świadczeniodawców

Grupa JGP	Procedura	Czas trwania zabiegu wraz ze znieczuleniem [h]
Q46	39.526 Zaopatrzenie tętniaka spiralami embolizacyjnymi	2,28
	39.528 Zaopatrzenie tętniaka stentem krytym	2,62
	39.529 Zabiegi naprawcze tętniaka - inne	2,40
	39.539 Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylniej środkami embolizacyjnymi - inne	1,92
	39.905 Wszczepienie stentu(ów) nieuwalniających leków antyproliferacyjnych do tętnicy obwodowej - proteza naczyniowa	2,21

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT

Leki i wyroby medyczne dla zabiegu operacyjnego

Koszty leków i wyrobów medycznych zostały oszacowane na podstawie danych przekazanych przez świadczeniodawców w kartach kosztowych.

Obliczenia dla każdego z elementów kosztów procedury (leków i wyrobów medycznych) dokonywane były na poziomie danych zagregowanych w obrębie danej karty kosztowej, odzwierciedlającej rodzaj, liczbę i wartość zużytych zasobów w odniesieniu do liczby świadczeń zrealizowanych w 2015 roku przez danego świadczeniodawcę.

Podobnie jak w przypadku leków, wyrobów medycznych i procedur zastosowanych w trakcie hospitalizacji, do wyznaczenia kosztu leków i wyrobów użytych podczas zabiegu wykorzystano średnią arytmetyczną.

Największy wpływ na ostateczny koszt poszczególnych procedur mają specjalistyczne wyroby medyczne stosowane podczas zabiegu, takie jak stenty i stentgrafty, spirale embolizacyjne, kleje tkankowe oraz inne materiały embolizacyjne wraz z oprzyrządowaniem do ich implantacji. Koszty wyrobów medycznych sprawozdawane przez świadczeniodawców w kartach kosztorysowych zostały zweryfikowane z ekspertem oraz z danymi przetargowymi znalezionymi na stronach internetowych.

Przy kalkulacji taryfy nie uwzględniono kosztów procedur z katalogu 1c Zarządzenia Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju leczenie szpitalne, które są możliwe do sumowania do przedmiotowych świadczeń, a więc dodatkowo refundowane.

Mnożnik zmian wielkości kosztów świadczeń

Mnożnik zmian wielkości kosztów świadczeń został obliczony w celu uwzględnienia w taryfie zmian kosztów operacyjnych działalności podmiotów opieki zdrowotnej w czasie, a także określenia kosztu kapitału niezbędnego do zapewnienia bieżącego i przyszłego zapotrzebowania podmiotów na infrastrukturę oraz usługi.

Mnożnik ma charakter składany i pełni dwojaką rolę: aktualizacji taryfy na dzień wydania taryfy oraz jednorocznej premii na rozwój. Aktualizacja danych na dzień wydania taryfy ma na celu odzwierciedlenie zmian poziomu kosztów świadczeń w trendzie czasowym. Natomiast premia na rozwój stanowi

prospektywną funkcję taryfy polegającą na uwzględnieniu prognozowanych przyszłych zmian poziomu kosztów.

Podejście polegające na zastosowaniu mnożnika do określenia docelowej wysokości taryfy, w oparciu o dane historyczne, obejmuje zmiany kosztów w podziale na trzy kategorie:

1. Wynagrodzenia;
2. Amortyzacja;
3. Koszty operacyjne (bez kosztów amortyzacji i wynagrodzeń).

Wskaźnik zmian wielkości kosztów dla każdego roku, w ramach poszczególnych kategorii, jest obliczany niezależnie, a następnie zostaje złączony w postaci średniej ważonej za jeden rok. Poniżej przedstawiony mnożnik został opracowany w oparciu o dwuokresowe przesunięcie danych kosztowych oraz wydania taryfy.

Tabela 33 Składowe wskaźnika zmian wielkości kosztów

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wielkość wskaźnika w 2016	Wielkość wskaźnika w 2017
1.	Wskaźnik zmian wynagrodzeń	2,94%	1,5%
2.	Średni ważony koszt kapitału	7,36%	6,49%
3.	Wskaźnik zmian cen	1,97%	2,03%
4.	Mnożnik zmian wielkości kosztów świadczeń	2,69%	2,08%

Źródło: wyliczenia własne.

Do wyliczenia prognozowanej wartości wskaźnika zmian cen wykorzystano analizę szeregu czasowego przeciętnej stopy zmian cen towarów i usług konsumpcyjnych dla koszyka „zdrowie” publikowanej przez Główny Urząd Statystyczny za lata 2006-2015. Za pomocą autoregresyjnego zintegrowanego modelu średniej ruchomej otrzymano wskaźnik w wysokości 1,9% oraz 2,0%. Najmniejsze tempo zmian cen koszyka „zdrowie” miało miejsce w roku 2014 (0,2%), a najwyższe w roku 2011 (4,5%).

W wyniku analiz danych dotyczących przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w sektorze *opieka zdrowotna i pomoc społeczna* publikowane przez Główny Urząd Statystyczny za lata 2005-2015 otrzymano wartości 2,91% oraz 1,54%. W powyższym okresie dynamika wynagrodzeń wahała się od 2,3% (rok 2014) do 18,0% (rok 2007).

Koszt kapitału, będący trzecią składową mnożnika, zastosowany jest w celu określenia kapitału niezbędnego do zapewnienia bieżącego i przyszłego zapotrzebowania podmiotów na infrastrukturę oraz usługi, czyli jest mechanizmem brania pod uwagę premii na rozwój. Koszt kapitału (liczony za pomocą średnioważonego kosztu kapitału) został oszacowany na podstawie danych za lata 2011-2015 pochodzące m.in. Ministerstwa Zdrowia, Narodowego Banku Polskiego, GPW. Otrzymano wysokość kosztu kapitału 7,4% oraz 6,5%.

W celu wyznaczenia mnożnika zmian wielkości kosztów świadczeń powyższe wskaźniki zostały ważone poprzez udział poszczególnych kategorii w kosztach ogółem. Struktura kosztów została wyznaczona na podstawie danych finansowo-księgowych szpitalnych oddziałów zabiegowych przekazanych Agencji przez świadczeniodawców. Dane finansowo-księgowe dotyczą kosztów 127 podmiotów w latach 2013-2015. Otrzymano wartość mnożnika 2,7% oraz 2,1%, co w okresie dwuletnim generuje mnożnik w wysokości 4,83%.

Wyniki analizy kosztów

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki analizy kosztów dla poszczególnych procedur oraz średnią dla całej grupy Q46, obliczoną poprzez zważenie kosztów poszczególnych procedur częstością sprawozdawania tych świadczeń w roku 2015 w obrębie grupy.

Tabela 34 Sposób obliczenia taryfy świadczenia

Grupa JGP	Procedura	Wynik analizy kosztów	Liczba wystąpień w roku 2015	Średnia ważona	Mnożnik	Wartość po uwzględnieniu mnożnika
Q46	39.526 Zaopatrzenie tętniaka spiralami embolizacyjnymi	12 338,64 zł	129	14 721,93 zł	4,83%	15 432,58 zł
	39.528 Zaopatrzenie tętniaka stentem krytym	16 144,42 zł	205			
	39.529 Zabiegi naprawcze tętniaka - inne	12 623,52 zł	74			
	39.539 Zaopatrzenie przetoki tętniczo-żylną środkami embolizacyjnymi - inne	18 006,29 zł	71			
	39.905 Wszczepienie stentu(ów) nieuwalniających leków antyproliferacyjnych do tętnicy obwodowej - proteza naczyniowa	14 061,57 zł	94			

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT

Z powyższej tabeli wynika, że koszty trzech procedur w znacznym stopniu przewyższają obecną wycenę, która wynosi 12 428 zł. Na tak wysoki koszt tych procedur składa się przede wszystkim koszt wyrobów medycznych takich jak stenty i stentgrafty, spirale embolizacyjne, kleje tkankowe oraz inne materiały embolizacyjne wraz z oprzyrządowaniem do ich implantacji.

Szczegółowe zestawienia elementów składowych kosztów poszczególnych procedur zawiera załącznik nr 3.

Ograniczenia

- Analizie kosztów poddanych zostało pięć procedur spośród dwunastu, które znajdują się w charakterystyce grupy. Pomimo tego, że procedury te stanowią blisko 86% realizacji wszystkich świadczeń w grupie, brak jest podstaw do wnioskowania o kosztach pozostałych procedur.
- Świadczeniodawcy w kartach kosztowych mieli podać łączne koszty wszystkich świadczeń w ramach danej procedury zrealizowanych w roku 2015. Agencja nie ma jednak możliwości przeprowadzenia weryfikacji, czy przekazane przez świadczeniodawców koszty są rzeczywiste i adekwatne.
- Dobrowolność podjęcia współpracy i przekazywania danych przez świadczeniodawców może powodować niemożność uzyskania i zachowania reprezentatywności próby.
- Ze względu na niejednorodność sprawozdawanych informacji w zakresie leków, wyrobów medycznych oraz procedur (różne nazewnictwo, różne jednostki miary itp.) trudności sprawia uśrednianie wartości poszczególnych elementów na poziomie całego zbioru danych. Dlatego też obliczenia dla każdego z elementów kosztów świadczenia dokonywane są na poziomie danych zagregowanych w obrębie danej karty kosztowej, uwzględniających wartość zrealizowanych zasobów oraz częstość ich zużywania w całym zbiorze hospitalizowanych pacjentów, co jest zgodne z zapisami przyjętej metodyki.
- Pomimo iż w kartach kosztowych zbierane były takie informacje, to dane dotyczące kosztów infrastruktury oraz wynagrodzenia personelu obliczone zostały na podstawie informacji zgromadzonych w bazie danych finansowo-księgowych budowanej na podstawie wszystkich prowadzonych przez Agencję postępowań. Pozwoliło to na ustalenie poziomu kosztów stałych na znacznie większej próbie, a więc bardziej reprezentatywnej dla kraju.

3.3. Projekt taryfy

W poniższej tabeli przedstawiono projekty taryf dla świadczeń realizowanych w ramach grupy Q46 w zestawieniu z aktualną wyceną Narodowego Funduszu Zdrowia. Wielkości te wynikają z podzielenia wyników analizy danych przez cenę punktu w rodzaju leczenie szpitalne, równą 52 zł.

Tabela 35 Projekt taryfy Q46

Nazwa świadczenia	Wycena wg katalogu		Średnia wartość NFZ w 2015 r. (PLN)	Projekt taryfy		Różnica w stosunku do wartości katalogowej NFZ (PLN)
	pkt	PLN*		pkt	PLN	
Q46 - Zabiegi endowaskularne - 6. grupa	239	12 428	12 337,63	296,78	15 432,56	+ 3 004,56

Źródło: Opracowanie własne AOTMiT

Projekt taryfy jest wyższy o 24,18% w stosunku do obecnej wyceny NFZ.

4. Analiza wpływu na system opieki zdrowotnej

4.1. Analiza wpływu na budżet płatnika publicznego

Celem analizy wpływu na budżet jest ocena konsekwencji finansowych podjęcia decyzji o wprowadzeniu w życie proponowanej wyceny dla świadczenia Q46. W ramach niniejszej analizy porównano nakłady finansowe z perspektywy płatnika publicznego ponoszone na realizację świadczeń w ramach obowiązującej wyceny oraz zmiany wynikające z zastosowania proponowanej taryfy, przy założeniu zachowania liczby realizowanych świadczeń na niezmiennym poziomie.

Analiza wpływu na budżet została przeprowadzona w oparciu o dane Narodowego Funduszu Zdrowia o liczbie produktów jednostkowych zrealizowanych w roku 2015 oraz średniej cenie punktu w danym rodzaju świadczeń. Należy mieć na uwadze fakt, że analiza uwzględnia również świadczenia, które nie zostały rozliczone (zapłacone) przez NFZ.

Wprowadzenie w życie proponowanej taryfy świadczeń będzie wiązało się z dodatkowymi wydatkami po stronie płatnika publicznego w wysokości nieco ponad 2 mln zł, co odpowiada 24,2% podwyższeniu kosztów w obszarze analizowanych świadczeń w stosunku do 2015 r.

W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe informacje.

Tabela 36 Analiza wpływu na budżet płatnika – JGP Q46

Liczba hospitalizacji w grupie Q46 w 2015 r.		Pierwotna wartość świadczenia		Łączna wartość świadczenia (PLN)	Wartość świadczenia po zmianach		Łączna wartość świadczenia po zmianach (PLN)	Różnica (PLN)
		(pkt)	(PLN)*		(pkt)	(PLN)*		
1	2	3	4	5=2*4	6	7	8=2*7	9=8-5
Wszystkie procedury	668	239	12 428	8 301 904	296,78	15 432,56	10 308 950	+2 007 046

Źródło: wyliczenia własne.

* dla wartości 1 pkt = 52 zł

4.2. Analiza wpływu na organizację systemu opieki zdrowotnej

Ustalenie wycen taryfikowanych świadczeń w oparciu o rzeczywiste koszty ponoszone i sprawozdane przez świadczeniodawców pozwoli na racjonalizację wydatków płatnika przy jednoczesnym zapewnieniu świadczeniodawcom środków na poziomie pozwalającym na właściwą, zgodną z aktualną wiedzą medyczną i najlepszą dla pacjentów realizację świadczeń.

5. Najważniejsze informacje i wnioski

W ramach grupy Q46 *Zabiegi endowaskularne – 6. grupa* finansowane są procedury endowaskularne dotyczące głównie leczenia tętniaków oraz zmian miażdżycowych naczyń obwodowych. Średnia taryfa NFZ wynosi aktualnie 12 337,63 zł.

Do wyliczenia taryfy w przypadku grupy Q46 skorzystano z danych od 21 świadczeniodawców realizujących w 2015 r. łącznie 154 procedury. Pamiętać jednak należy, iż analiza ta obarczona została pewnymi ograniczeniami:

- Poza taryfikowanymi procedurami w grupach znajdują się także inne, których koszty nie były analizowane. Jednakże z uwagi na to, że taryfikowane procedury stanowiły przeważającą część realizacji grupy, można zakładać, iż analiza pozostałych procedur nie wpłynęłaby w istotny sposób na wycenę całości grup.
- Świadczeniodawcy w kartach kosztowych mieli wskazać informacje odnoszące się do najbardziej typowego/ przeciętnego/ najczęściej występującego u nich sposobu realizacji taryfikowanego świadczenia. Nie można jednak stwierdzić z całkowitą pewnością, że przekazane przez świadczeniodawców informacje odnosiły się do przypadku najbardziej typowego a nie do wybranego przypadku o kosztach wyższych niż przeciętne.
- Część świadczeniodawców nie była w stanie określić częstości zastosowania wskazanych leków czy wyrobów medycznych w całej grupie pacjentów hospitalizowanych w związku z realizacją taryfikowanego świadczenia, co jest szczególnie istotne w przypadku pozycji o dużym koszcie jednostkowym. W takich sytuacjach dane o lekach i wyrobach medycznych danego świadczeniodawcy nie były włączane do analizy a analizowana próba ulegała pomniejszeniu.
- Ze względu na niejednorodność sprawozdawanych informacji (różne nazewnictwo, różne jednostki miary itp.) analiza przekazanych danych była bardzo utrudniona. Ze względu na ograniczenia czasowe, wyjaśnienia ze świadczeniodawcami prowadzono tylko dla pozycji istotnych kosztowo lub w przypadku większej liczby wątpliwości.
- Pomimo iż w kartach kosztowych zbierane były takie informacje, to dane dotyczące kosztów infrastruktury oraz wynagrodzenia personelu obliczone zostały na podstawie informacji zgromadzonych w bazie danych finansowo–księgowych budowanej na podstawie wszystkich prowadzonych przez Agencję postępowań. Pozwoliło to na ustalenie poziomu kosztów stałych na znacznie większej próbie, a więc bardziej reprezentatywnej dla kraju.

W wyniku analizy kosztów realizacji przedmiotowych procedur na podstawie danych za rok 2015, uzyskanych od świadczeniodawców, oszacowany łączny koszt świadczeń z grupy Q46 wyniósł: 14 721,93 zł co przy zastosowaniu *wskaźnika zmian wielkości kosztów* dało wartość 15 432,56 zł.

Jednym z bardziej kosztownych elementów składających się na przedmiotowe świadczenie są wyroby medyczne, które stanowią ok. 63,2% łącznych kosztów. Mając powyższe na uwadze, należy rozważyć wyłączenie ich z kosztu całego świadczenia, jako produkt do sumowania.

Świadczenie Q46 wykonuje aż 67 świadczeniodawców co daje średnią ok. 10 świadczeń na 1 świadczeniodawcę na rok. Analiza liczby świadczeń z grupy Q46 zrealizowanych w 2015 r. przez poszczególnych świadczeniodawców pokazała, że niektóre ośrodki realizują mniej niż 3 zabiegi rocznie. W związku z powyższym warto rozważyć zmniejszenie liczby świadczeniodawców realizujących świadczenia Q46, co przyczyniłoby się do wzrostu wyspecjalizowania pozostałych ośrodków, a także sprzyjałoby obniżeniu kosztów jednostkowych poprzez pełniejsze i bardziej efektywne wykorzystania istniejących zasobów. Powinno się to przełożyć także na lepsze rezultaty leczenia prowadzonego przez bardziej doświadczonych operatorów.

W wyniku przeprowadzonych analiz stwierdzono duże zróżnicowanie kosztów poszczególnych procedur realizowanych w ramach Q46, co skłania do wniosku o potrzebie zebrania danych o wszystkich realizowanych w ramach grupy procedurach i dalszych prac prowadzących do propozycji podziału grupy Q46.

6. Źródła

[1]	B. Wojtyniak, P. Goryński, Bożena Moskalewicz Sytuacja zdrowotna ludności polski i jej uwarunkowania, str. 64, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, Warszawa 2012
[2]	https://journals.viamedica.pl/chirurgia_polska/article/download/28814/23579 wejście 5.04.2016
[3]	http://dziennikmz.mz.gov.pl/DUM_MZ/2014/85/akt.pdf wejście 11.04.2016
[4]	T. Mularczyk, W. Kostewicz, J. Purtak, W. Wiśniewski Zakrzepica tętnic obwodowych leczona metodą wewnątrztętnicznej fibrynolizy miejscowej Acta Angiol. Vol. 11, No. 1, pp. 14–23
[5]	http://www.vma.mod.gov.rs/cenovnik-vma.pdf data wejścia 23.03.2016
[6]	http://www.stradini.lv/upload/cenradis_ar_01.01.2016_grozijumiem.xlsx data wejścia 24.03.2016
[7]	http://vusch.absolution.sk/editor/files/cenniky/cennik%20zdr_%20vykonov.pdf data wejścia 25.03.2016

7. Spis tabel i rysunków

Spis tabel

Tabela 1 Grupy procedur realizowanych w ramach grupy Q46	7
Tabela 2 Aktualne wartości grupy Q46 ustalone przez Narodowy Fundusz Zdrowia	8
Tabela 3 Zrealizowane i rozliczone świadczenia z grup Q46 w 2015 r.	9
Tabela 4 Liczba świadczeń z grupy Q46 realizowanych na poszczególnych oddziałach w latach 2009–2015	10
Tabela 5 Udział procedur warunkujących rozliczenie grupy Q46 w okresie od 2009–2015	10
Tabela 6 Rozpoznanie główne w grupie Q46 sprawozdane w latach 2009–2015	11
Tabela 7 Średni czas hospitalizacji dla świadczeń Q46 w 2015 w podziale na typ świadczeniodawcy	12
Tabela 8 Struktura płci pacjentów, którym udzielono świadczeń z grupy Q46 w latach 2009–2015	12
Tabela 9 Struktura wieku pacjentów, którym udzielono świadczeń z grupy Q46 w latach 2009–2015	13
Tabela 10 Średnia liczba oczekujących oraz średni czas oczekiwania dla przypadków pilnych w pierwszym półroczu 2015 i 2016 r.	13
Tabela 11 Średnia liczba oczekujących oraz średni czas oczekiwania dla przypadków stabilnych w okresie od 01.2014 do 06.2016*	15
Tabela 12 Łączna liczba osób oczekujących na udzielenie świadczenia w okresie od 2014 do 06.2016 w całej Polsce	17
Tabela 13 Kategorie świadczeniodawców realizujących Q46 w podziale na województwa i liczba świadczeń przez nich udzielonych w 2015 roku	19
Tabela 14 Liczba zrealizowanych świadczeń Q46 w poszczególnych województwach w latach 2009–2015	20
Tabela 15 Liczba i wykorzystanie łóżek na wybranych oddziałach realizujących świadczenia z grupy Q46 w latach 2007–2014	21
Tabela 16 Liczba lekarzy wg dziedziny specjalizacji zarejestrowanych w okręgowych rejestrach lekarzy	22
Tabela 17 Polska – metryczka	23
Tabela 18 Australia – metryczka	23
Tabela 19 Taryfa dla świadczeń naczyniowych w Australii	24
Tabela 20 Nowa Zelandia – metryczka	24
Tabela 21 Taryfa dla świadczeń mechanicznego wspomaganie krążenia w Nowej Zelandii	25
Tabela 22 Grecja – metryczka	26
Tabela 23 Taryfa dla świadczeń mechanicznego wspomaganie krążenia w Grecji	26
Tabela 24 Zestawienie cen komercyjnych zabiegów endowaskularnych identycznych z grupą Q46	27
Tabela 25 Zestawienie cen komercyjnych zabiegów endowaskularnych podobnych do grupy Q46	28
Tabela 26 Zestawienie dotyczące przeprowadzonych postępowań	30
Tabela 27 Informacje o świadczeniodawcach, którzy przekazali dane	30
Tabela 28 Średnia, mediana i dominanta długości pobytu dla poszczególnych procedur	31
Tabela 29 Średnie koszty elementów składających się na osobodzień w oddziale chirurgii naczyniowej	32
Tabela 30 Liczby świadczeń zrealizowanych w 2015 roku przez świadczeniodawców, którzy przekazali dane	32
Tabela 31 Średnie koszty elementów składających się na zabieg operacyjny	33
Tabela 32 Średnie czasy trwania procedur na podstawie danych przekazanych przez świadczeniodawców	34
Tabela 33 Składowe wskaźnika zmian wielkości kosztów	35
Tabela 34 Sposób obliczenia taryfy świadczenia	36
Tabela 35 Projekt taryfy Q46	37
Tabela 36 Analiza wpływu na budżet płatnika – JGP Q46	38

Spis rysunków

Rysunek 1. Średnia liczba osób oczekujących w przypadkach pilnych w okresie od 01.2014 do 06.2016 *	14
Rysunek 2. Średni czas oczekiwania dla przypadków pilnych w okresie od 01.2014 do 06.2016*	15
Rysunek 3. Średnia liczba osób oczekujących w przypadkach stabilnych w okresie od 01.2014 do 06.2016*	16
Rysunek 4. Średni czas oczekiwania dla przypadków stabilnych w okresie od 01.2014 do 06.2016*	17
Rysunek 5. Liczba świadczeniodawców udzielających świadczenia Q46 w podziale na województwa i kategorie szpitali w 2015 r.	18

Rysunek 6. Hospitalizacje Q46 według kategorii szpitala w latach 2009–2015	20
Rysunek 7. Liczba i wykorzystanie łóżek na wybranych oddziałach realizujących świadczenia z grupy Q46 w latach 2007–2014.....	21
Rysunek 8. Liczba lekarzy wg dziedziny specjalizacji zarejestrowanych w okręgowych rejestrach lekarzy	22

8. Załączniki

Zal. 1. Warunki realizacji świadczeń

Zal. 2. Charakterystyka grupy Q46

Zal. 3. Zestawienie elementów składowych taryfy